

ANNE SOPHIE BACH KRISTENSEN

MERE END BARE SPORT

– En sociologisk undersøgelse af flygtninges
deltagelse i foreningsidrætten

Speciale
10. semester
Aalborg Universitet
Institut for Sociologi og Socialt Arbejde

Vejleder: Ane Grubb
Antal anslag: 179.035

2018

Indholdsfortegnelse

1 Indledning	7
1.1 Foreningsidrættens integrationspotentiale	7
1.1.1 Politiske påstande eller forskningsmæssig fundering?	9
1.2 Problemformulering	10
1.2.1 Uddybning af problemformulering	10
1.2.2 Begrebsafklaring	11
2 State of the Art	13
2.1 Kritiske indspark	14
2.1.1 The Great Sport Myth	14
2.1.2 Foreningsidrættens integrerende potentialer – myte eller sandhed?	15
2.2 Integration i idræts- og foreningslivet	16
2.2.1 Flygtninge i foreningsidrætten	16
2.3 Specialets bidrag til forskningslitteraturen	18
3 Forskningsdesign	21
3.1 Specialets empiri – kort fortalt	21
3.2 To idrætsforeninger – et komparativt casedesign	22
3.2.1 Roklubben og volleyballklubben	22
3.2.2 Forskelle	23
3.3 Specialets design – muligheder og begrænsninger	25
3.4 Caseudvælgelse og selektionskriterier	26
3.5 Designovervejelser og empiriske benspænd	27
3.5.1 Forskellige designs på banen og på bænken igen	27
4 Metode	29
4.1 Erkendelsesinteresse og videnskabsteoretiske tanker	29
4.2 Empiriindsamling – genstandssensitiv og velinformeret	29
4.3 Interviews	30
4.3.1 Det semistrukturerede interview	30
4.3.2 Specialets to informantgrupper	31
4.3.3 Adgang og kontakt	32

4.3.4	Interview setting – på informanternes hjemmebane	33
4.3.5	Sproglig barriere i interviewsituationen	33
4.3.6	Transskription	34
4.4	Deltagende observation – fra sidelinjen	35
4.5	Etik og anonymitet	36
4.6	Kodning og analysestrategi	36

5 Teori **37**

5.1	Seriøs og casual fritid	38
5.1.1	Gevinster	39
5.2	Belonging	41
5.2.1	Politics of belonging – en form for boundary work	42
5.3	Aktivitetsforeningen	42

6 Analyse **45**

6.1	En del af foreningsfællesskabet?	45
6.1.1	I samme båd	45
6.1.2	På hver sin side af nettet	48
6.1.3	De fysiske rammers betydning – klubhusets værdi	50
6.2	Flygtningenes motivation for idrætsdeltagelse	51
6.2.1	Kærligheden til idræt	51
6.2.2	Idrætskultur og -identitet	52
6.2.3	Mental sundhed	54
6.3	Foreningernes overvejelser om at inkludere flygtninge	56
6.3.1	Plads til alle – i princippet	56
6.3.2	Før sportens skyld	57
6.3.3	Legitimitet	58
6.4	Værdi for idrætsforeningen	61
6.4.1	Er der en bagside af medaljen?	63
6.5	Udfordringer ved flygtninges deltagelse i foreningsidræt	64
6.5.1	Sprogbarrierer	64
6.5.2	Bekymringer og hverdagsmestring	65
6.5.3	Økonomi og transport	68
6.6	Foreningsidrættens integrationsmæssige gevinster	69
6.6.1	Sprogtræning	69
6.6.2	Klubkodeks – spilleregler for korrekt klubadfærd	72
6.6.3	Kultur og kendskab	73

7 Afslutning	75
7.1 Konklusion og diskussion	75
7.1.1 Foreningsidrættens integrationspotentiale – er der noget om snakken?	77
7.2 Metodiske eftertanker og fremtidige perspektiver	79
8 Litteraturliste	81
9 Bilag	85
9.1 Bilagsliste	85
9.2 Bilag 1: Interviewguide - Flygtninge	86
9.3 Bilag 2: Interviewguide - Foreningsrepræsentanter	87

Summary

Even though not empirically well founded high political expectations are often associated with the integration potential of voluntary sport clubs. Based on this, the aim of the present master's thesis is empirically to investigate whether voluntary sport clubs really meet these political expectations. Specifically the thesis examines refugees' participation in voluntary sport clubs and assesses to what extent an integration potential exists.

To elucidate this a comparative two-case study in a Danish rowing and volleyball club is conducted. The study is performed by means of six qualitative interviews. This includes four interviews with refugees, who participate in the sport clubs and two interviews with the presidents of the two sport clubs. In addition to the interviews, the empirical material includes participating observations collected when visiting the sport clubs. The collected empirical data has been analysed using relevant sociological perspectives, which have been selected partially based on a state-of-the-art study. These perspectives include Robert Stebbins leisure perspective, selected concepts of belonging-theory as well as a theoretical characterisation of a typical Danish sport club.

The performed analysis shows that different circumstances influence the refugees' opportunity to obtain rewarding social relations with respect to integration within the voluntary sport clubs. The empirical findings indicate that refugees with a talent for sport have better prerequisites for becoming a part of the social community of the sport clubs. Moreover, the thesis indicates that the refugees have to fit in with the social culture of the sport clubs.

Additionally, the analysis shows that if the refugees succeed to become a part of the social community in a voluntary sport club, they are also invited into other social arenas. The refugees seem to gain valuable insight into the Danish culture and traditions of the Danish society when participating in social events in as well as outside the sport clubs.

The thesis concludes that voluntary sport clubs possess an integration potential, thus empirically supporting the existing political expectations. However, just participating is not sufficient to release this potential. The refugees as well as the voluntary sport clubs need to focus on bringing refugees into the established social community in the sport clubs, in order to create rewarding social relations with respect to integration.

1 Indledning

Idrættens sociale integrationspotentiale udgør sammen med idrættens sundhedsfremmende kvaliteter én af de væsentligste legitimeringer af idrættens modtagelse af offentlige støtte. I modsætning til andre kulturpolitiske aktiviteter legitimeres støtten til idrætten ikke alene ved idrættens såkaldte ”egenværdi”, men derimod ved sin ”ekstra samfundsværdi” med henvisning til idrættens velfærdspolitiske kvaliteter (Ibsen & Eichberg: 2006: 24). Idrættens integrationsmæssige potentiale bliver typisk understøttet af forestilling om, at der i foreningernes rammer – hvad enten det er på grønsværen, på halgulvet eller i svømmebassinet – finder en demokratisk og kulturel dannelse sted (Agergaard 2013: 71).

Denne idrætspolitiske tendens danner baggrund for dette speciale. Konkret har specialet til formål at undersøge foreningsidrættens integrationspotentiale – med fokus på flygtninges deltagelse i foreningsidrætten. Inden specialets forskningsinteresse præsenteres yderligere, skal vi se nærmere på de forventninger til foreningsidrætten, der præger det aktuelle integrations- og idrætspolitiske landskab.

1.1 Foreningsidrættens integrationspotentiale

Landets statsminister, Lars Løkke Rasmussen, satte ord på idrætsforeningernes velfærdspolitiske kvaliteter i sin tale ved sidste års idrætspolitiske møde på Marienborg. Foruden idrættens sundhedsfremmende kvaliteter udtrykte Statsministeren en politisk tro på idrættens – og i denne forbindelse særligt *foreningsidrættens* – sociale kvaliteter. Ifølge Statsministeren bidrager foreningsfællesskaberne til at bygge bro på tværs af forskelligheder og opbygger tillid, gensidig respekt og tolerance (Statsministeriet 2017). Forventningerne til idrættens integrerende potentiale knytter sig generelt til forståelsen af de sociale kvaliteter, der forbindes med foreningslivet (Agergaard 2013: 68). Denne forståelse af foreningslivets integrerende kvaliteter bliver der bl.a. sat ord på i Regeringens (2017) ”Strategi for et stærkere civilsamfund:”

Regeringen mener, at en vellykket integration blandt andet sker ved at tage et lands normer og værdier til sig. En af vejene til at sikre det kendskab sker gennem civilsamfundet, fordi det i sig selv står for nogle af de

grundlæggende værdier ved det danske samfund: Det personlige ansvar og frivillige engagement. Regeringen ønsker derfor at sikre en bedre integration blandt nydanskere ved at styrke tilknytningen blandt nydanske børn og voksne til civilsamfundet og frivillige fællesskaber (Regeringen 2017: 9).

Det ses da også, at de politiske forventninger til foreningernes sociale kvaliteter har fundet vej ind til idrættens hovedorganisationer. DGI arbejder bl.a. med programområdet ”Inklusion”, der har fokus på at øge idrætsdeltagelsen blandt udsatte befolkningsgrupper – herunder etniske minoriteter. Inden for denne gruppe er DGI (u.å.) bl.a. optaget af at skabe indsatser, der målretter sig flygtninge- og asylansøgere. Eksempelvis søsatte DGI (2017) pilotprojektet ”Netværksforeninger” med det formål at få flere asylansøgere og flygtninge på banen i de danske idrætsforeninger.

I Danmarks Idrætsforbund er der ligeledes opmærksomhed på at inkludere flygtninge i idrætslivet. DIF har oprettet puljen ”Get2Sport for All”, som DIF’s medlemsforeninger kan søge til at understøtte deres arbejde med at integrere flygtninge i deres forening. Puljemidlerne kommer på baggrund af en hjælpefond, som den Internationale Olympiske Komite (IOC) oprettede som en reaktion på flygtningesituationen i 2015 (Hestbech 2016). Om idrættens integrationspotentiale og dermed betydningen af fondsmidlerne fra IOC siger Morten Møhlholm Hansen, direktør for DIF:

”Idræt kan noget specielt, når det kommer til integration. I idrætten mødes man på lige vilkår på tværs af sociale skel og kulturelle baggrunde, og idrættens sprog er universelt” (Hestbech 2016).

Hos Dansk Flygtningehjælp har man ligeledes fokus på fritids- og foreningslivet integrationsmæssige kvaliteter. I 2015 oprettede Dansk Flygtningehjælp i samarbejde med Dagbladet Politiken ”Fritidspuljen”, med henblik på at fremme flygtninges muligheder for deltage i fritids- og foreningslivet (DFH u.å.). Om puljen skriver Dansk Flygtningehjælp:

”Deltagelse i fritidsaktiviteter er en helt central forudsætning for flygtninges trivsel, medborgerskab og integration i det danske samfund [...] Målet er at styrke flygtningebørnenes livskvalitet og integration i det danske samfund gennem aktiv deltagelse i det lokale fritids- og foreningsliv” (DFH u.å.).

1.1.1 Politiske påstande eller forskningsmæssig fundering?

Hvorvidt idrætten indfrier forventningerne til dens sociale kvaliteter er ifølge flere idræts- og civilsamfundsforskere (Ibsen og Eichberg 2006: 25; Østerlund & Seippel 2013: 392; Agergaard & Sørensen 2010: 206) et spørgsmål, der stadig er empirisk usikkerhed omkring. Hvor idrætsdeltagelse i nogle tilfælde kan indebære et integrationsmæssigt potentiale, kan idrætsdeltagelsens sociale og kulturelle normer i andre tilfælde føre til, at de etniske minoriteter føler sig fremmedgjort og ekskluderet (Spaaij 2015: 304). I tilknytning hertil fremhæves særligt ét træk ved idrætten at stå i vejen for realiseringen af de politiske forventninger til foreningsidrættens sociale potentiale – nemlig idrættens grundlæggende konkurrencelogik. Det skyldes, at konkurrencelogikken går hånd i hånd med værdier så som: elitisme, selektion og eksklusion (Skille 2011: 250). Dette fund efterlader én med spørgsmålet om, hvorvidt det i det hele taget er muligt at skabe social integration i idrætten, der ofte bygger på konkurrerende værdier.

En anden tendens, der synes at udfordre idéen om at forløse det integrationspolitiske vision i foreningsidrætten er, at der tilsyneladende forekommer en holdningsmæssig afstand mellem idrættens hovedorganisationer og de frivillige trænere på halgulvet, hvad angår foreningsidrættens inddragelse i løsningen af velfærdsopgaver (Bjerregaard 2007: 110-111). En dansk forskningsrapport (Bjerregaard et al. 2009: 60) peger på, at størstedelen af de adspurgte trænere i danske idrætsforeninger ikke er motiverede for, at de, som en del af deres trænergerning, skal tage del i samfundsmæssige velfærdsopgaver. Med forfatterens egne ord: *Der er en meget stor loyalitet og ansvarsfølelse overfor idrætsforeningens „lille fællesskab“, men en begrænset bevidsthed om og interesse for det „store samfundsmæssige fællesskab“* (Bjerregaard et al. 2009: 60). Dette skyldes ifølge Bjerregaard et al. (2009: 60), at langt de fleste trænere er orienteret mod idrætsaktiviteten og opfatter idrætsforeningen som et frirum tomt for politiske, normative og arbejdsrelaterede opgaver.

Dette spændingsfelt mellem de politiske forventninger til og den praktiske realiserbarhed af idrættens integrerende kvaliteter danner baggrund for dette speciale. Specialet har nemlig til formål at efterprøve, hvorvidt de politiske forventninger til foreningsidrættens integrationspotentiale synes at blive forløst i virkeligheden.

1.2 Problemformulering

Med afsæt i ovenstående indledning har dette speciale til formål at undersøge: Flygtninges deltagelse i foreningsidrætten, og hvorvidt denne foreningsdeltagelse synes at forløse den politiske vision om foreningsidrættens integrationspotentiale. Den manglende forskningsbaserede viden herom udgør således afsættet for nærværende speciale.

Specialets forskningsinteresse er forsøgt kondenseret i følgende problemformulering:

Igennem flygtninges og foreningsrepræsentanters oplevelser ønsker dette speciale svar på; hvad kendetegner flygtninges deltagelse i foreningsidrætten, og hvorvidt synes foreningsidrætten at rumme et integrationsmæssigt potentiale?

1.2.1 Uddybning af problemformulering

Som specialets problemformulering afspejler vil flygtninges deltagelse i foreningsidrætten blive belyst ud fra to perspektiver, hhv.: Idrætsforeningsaktive flygtninge og repræsentanter fra den frivillige foreningsidræt.

Repræsentanterne fra foreningsidrætten vil bidrage til at belyse, hvilke overvejelser der knytter sig til idrætsforeningers inklusion af flygtninge. Med andre ord vil specialet belyse foreningsrepræsentanters holdning og engagement over for at inkludere flygtninge i deres forening – såvel som hvilke udfordringer de oplever ifm. inklusion af flygtninge. Derudover skal dette perspektiv bidrage til at belyse, hvilke forudsætninger idrætsforeninger har ift. at inkludere flygtninge. Flygtningenes perspektiv fremstår i relation hertil som en betydningsfuld optik at betragte foreningsidrættens integrationspotentiale igennem. Igennem flygtningenes egne ord og oplevelser skal dette perspektiv give et indblik i, hvilken betydning foreningsdeltagelsen har for dem – herunder hvilke motiver og gevinster, der knytter sig til deres deltagelse i foreningsidrætten. Nærværende speciale vælger desuden at fokusere på voksne flygtninges (+18) deltagelse i foreningsidrætten, da den eksisterende forskning på området tilsyneladende har beskæftiget sig mest med foreningsdeltagelse blandt unge med etnisk minoritetsbaggrund. Dette valg begrundes yderligere i afsnit 2.3, s. 18.

Med afsæt heri skal foreningsrepræsentanternes og flygtningenes oplevelser tilsammen bidrage til at besvare, hvorvidt foreningsidrætten reelt synes at rumme et integrationspotentiale og dermed forløser de politiske forventninger hertil. Nærmere bestemt forsøger specialet at konfrontere forståelsen af, at deltagelse i foreningsidrætten har en integrationsfremmende

virkning ved at levere viden, der potentielt kan gøre os klogere på, under hvilke forudsætninger deltagelse i foreningsidrætten kan fremme integration.

Det forudgående arbejde med at positionere specialet i forhold til den eksisterende forskningslitteratur, der relaterer sig til specialets forskningsinteresse og det overordnede idrætssociologiske emnefelt, vil blive præsenteret i det næste kapitel. Inden vi ser nærmere på dette, afklares specialets brug og forståelse af integration.

1.2.2 Begrebsafklaring

Da specialet har til formål at efterprøve de politiske forventninger til foreningsidrættens integrationspotentiale vælger specialet at læne sig op ad en integrationspolitisk forståelse af begrebet og begrænser sig dermed fra de mere teoretiske perspektiver på integration. Med visshed om, at der forekommer en mangfoldighed af politiske forståelser og anvendelser af begrebet integration (Agergaard & Bonde 2013: 8), vælger specialet at læne sig op ad den integrationsforståelse, der afspejler sig i de integrationspolitiske forventninger til foreningsidrætten.

I tilknytning hertil er en udbredt politisk forståelse, at idrættens integrationspolitiske potentiale er forbundet med, at foreningerne betragtes som et læringsrum, hvor etniske minoriteter kan stifte bekendtskab med danske værdier og normer og kan fungere som et sted for kulturel opdragelse og demokratisk dannelse (Agergaard 2013: 70-71). Derudover ses der en politisk interesse i foreningsidrættens potentiale for at skabe integration *igennem* idrætten, der er et udtryk for, at deltagelse i foreningsidrætten kan bruges som et springbræt ud til andre arenaer i samfundet. Der skelnes således imellem integration *i* idrætten, altså deltagelse i idrættens foreningsfællesskaber, og integration *igennem* idrætten, hvor den sidste synes at være forbundet med størst politisk interesse (Agergaard 2013: 69). I dette speciale skelnes der mellem de to integrationsformer ved at lave en sproglig differentiering mellem *inklusion* og *integration*. Begrebet inklusion vil i specialet blive anvendt som et udtryk for deltagelse i foreningsfællesskaber, og specialets anvendelse og forståelse af begrebet integration knytter sig til den kulturelle læring og dannelse såvel som muligheden for at blive en del af andre sociale arenaer, som flygtningene forventes at kunne opleve ved at deltage i foreningsidrætten.

2 State of the Art

På forskningsfeltet, som dette speciale indskriver sig i, kan der identificeres en række tematikker, der fra hvert deres perspektiv kaster lys over emneparret ”integration” og ”foreninger”. For det første foreligger der undersøgelser, som adresserer den empiriske kendsgerning, at etniske minoriteter er underrepræsenteret i de danske foreninger. Inden for denne forskningsmæssige tematik er der forskningsbidrag, der henholdsvis belyser, hvilke barrierer samt løsninger, der knytter sig til etniske minoriteters foreningsdeltagelse (Boeskov og Ilkjær 2005; LG Insight 2006; Rasmussen 2008) samt undersøgelser, der stiller skarpt på ikke-vestlige indvandreres deltagelse i frivilligt foreningsarbejde (Qvist 2014; Handy & Greenspan 2009). Specialet afgrænser sig imidlertid fra at belyse den sidste forskningsgren yderligere.

Inden for det overordnede forskningsfelt, der beskæftiger sig med etniske minoriteters foreningsdeltagelse, foreligger der en tematisk forgrening, der beskæftiger sig med integration af etniske minoriteter i regi af foreningsidrætten (Tirone et al 2001; Agergaard & Sørensen 2010). Inden for denne tematiske forgrening kan der desuden identificeres et tilsyneladende begrænset antal studier, der sætter fokus på flygtninge og asylansøgere tilknytning til foreningsidrætten (Whyte & Brinkmann 2017; Spaaij 2015). Dette speciale kan betragtes som et forskningsmæssigt knopskud inden for denne tematik, der eksplicit forholder sig til flygtninge og asylansøgere deltagelse i foreningsidrætten.

I grænselandet omkring dette forskningsfelt foreligger der desuden forskningslitteratur (Coakley 2015; Lichterman 2006), der forholder sig til de overordnede tendenser inden for idræts- såvel som civilsamfundsforskningen og på kritisk vis slår på tromme for en mere kritisk forskningstilgang. I tilknytning hertil findes der undersøgelser, som i et kritisk perspektiv efterprøver forestillingen om foreningsidrættens integrerende og socialt brobyggende potentiale mere generelt (Østerlund & Seippels 2013). Afslutningsvis foreligger der forskningsbidrag, der belyser centrale idrætsaktørers syn på foreningsidrættens deltagelse i velfærdsaktiviteter, herunder sociale- og integrationsrelaterede opgaver (Bjerregaard 2007; Bjerregaard et al. 2009).

I de følgende afsnit præsenteres de udvalgte forskningsbidrag, der i særlig grad har været med til at inspirere, indramme og indkredse udviklingen af dette speciales problemformulering.

2.1 Kritiske indspark

I dette afsnit præsenteres de forskningsbidrag, der har været med til at tegne de kritiske konturer omkring dette speciale. Afsnittet indledes med én løftet pegefinger fra én af idrætssociologiens fakkeltbærere.

2.1.1 The Great Sport Myth

Jay Coakley, en af grundlæggerne af det idrætssociologiske forskningsfelt, har givet en gevaldig opsang til idrætssociologien. Coakley (2015) forsøger at gøre op med ”The Great Sport Myth”, som består af tre grundlæggende forestillinger om idrætten. Først og fremmest forestillingen om idrættens ubetingede renhed og godhed. For det andet forestillingen om, at disse kvaliteter overføres til de personer, der deltager i og konsumerer idræt. Og for det tredje forestillingen om, at idræt skaber individuel og samfundsmæssig udvikling (Coakley 2015: 403). The Great Sport Myth har således været med til at skabe en ukritisk holdning til idrættens rolle og en forestilling om, at idræt ikke behøver at blive genstand for kritisk forskning. Denne forestilling har med Coakleys egne ord været *en torn i siden på idrætssociologien siden dens begyndelse i 1965* [min overs.] (Coakley 2015: 403), og det er netop denne torn Coakley ønsker at pille ud af idrætssociologien. Kritisk forskning inden for idrætssociologien er nødvendigt for at besejre The Great Sport Myth, ifølge Coakley. Særligt nødvendigt er det, at skabe en viden, der kan bryde med den mytebaserede og ukritiske forestilling om idræt, der ligger til grund for politiske beslutninger, økonomisk bevillinger, ukritisk idrætssociologisk forskning og hverdagsopfattelser (Coakley 2015: 406).

En parallel kritik findes hos civilsamfundsforsker, Paul Lichterman (2006). Hvor Coakleys (2006) kritik er rettet mod tendenser inden for idrætsforskningen, er Lichtermans kritik rettet mod forskning i civilsamfund. Civilsamfundet er ifølge Lichterman (2006: 560) blevet et letkøbt svar på samfundets sociale og økonomiske problemer. Det er derfor sund sociologi at undersøge civilsamfundets kvaliteter med større forsigtighed og forholde sig mere kritisk til den begejstring, der har knyttet sig til forståelsen af civilsamfundet (Lichterman 2006: 560). Disse kritiske opfordringer skriver nærværende speciale sig bag øret.

2.1.2 Foreningsidrættens integrerende potentialer – myte eller sandhed?

Som beskrevet i specialets indledning er der mangel på empirisk forskning, der understøtter den politiske forståelse af, at frivillige foreninger rummer et socialt integrerende potentiale – en forestilling som mere eller mindre har fået status som en politisk selvfølge (Østerlund & Seippel 2013: 392). Dette forskningsmæssige tomrum placerer Østerlund og Seippel (2013: 392) sig i med det formål at efterprøve den politiske forståelse af foreningernes integrationsmæssige potentiale belyst igennem danske idrætsforeninger (Østerlund & Seippel 2013: 392).

Forskerne kunne konkludere, at der i idrætsforeningerne er en høj forekomst af stærke sociale fællesskaber. Imidlertid er dette fund ikke ensbetydende med, at deltagelse i idrætsforeninger automatisk generere social integration. Et perspektiv, der understøttes af, at lidt færre end halvdelen af idrætsforeningernes medlemmer ikke er en del af et stærkt fællesskab, hvilket er med til at nuancere den gængse opfattelse af foreningernes socialt integrerende kvaliteter (Østerlund & Seippel 2013: 408). Bl.a. rummer de større foreningstyper en signifikant svagere evne til at skabe social integration sammenlignet med mindre foreninger (Østerlund & Seippel 2013: 409). Hvor Østerlund og Seippel (2013) undersøger foreningsidrættens sociale integrationspotentiale generelt – vælger dette speciale at indsnævre sit fokus til at undersøge foreningsidrættens integrationspotentiale over for én specifik gruppe – navnlig flygtninge.

Spændingsfeltet mellem politik og praksis udgør desuden rammesætningen for Agergaards og Sørensens (2010) kvalitative studie, der overordnet set har til formål at teste holdbarheden af de politiske forventninger til idrætten i praksis (Agergaard & Sørensen 2010: 217). Det gør de ved at se nærmere på unge talentfulde fodboldspilleres integration i danske idrætsklubber (Agergaard & Sørensen 2010: 210). Agergaard og Sørensens (2010: 218) studie indikerer, at trænerne mangler viden om, hvordan man bedst imødekommer de etniske minoriteters idrætskultur. Denne manglende viden kommer bl.a. til udtryk ved, at de etniske minoriteter skal tilpasse sig den dominerende danske trænings- og fodboldkultur samt holdånd. I sådanne tilfælde er det derfor mere rammende at tale om, at der i de danske fodboldklubber forekommer assimilation – ikke integration (Agergaard & Sørensen 2010: 218). Denne tilgang til trænergerningen kan betyde, at de etniske minoriteter søger væk fra sådanne fodboldklubber og finder sammen i etnisk homogene klubber, hvorfor etnisk segregation mellem etniske minoritetsklubber og majoritetsklubber risikerer at opstå i idrætslivet (Agergaard & Sørensen 2010: 218). I relation hertil kan et etnografisk studie (Spaaij 2015: 316) af flygtninges tilknyt-

ningsformer i australske idrætsklubber, konkludere, at bestræbelserne på, at få flygtninge til at adaptere den dominerende kulturs værdier og praksisser, kan have en negativ konsekvens.

Agergaard og Sørensen (2010: 218) ser et fortsat empirisk behov for at undersøge, hvilke udfordringer der knytter sig til integrationsfremme i idrætten – hvorfor der synes at være god ræson i at forholde sig kritisk til de politiske forståelser og forventninger til foreningsidrættens integrerende kvaliteter, som specialet har til formål.

Nærværende speciale forsøger dermed at lægge sig i slipstrømmen på ovenstående kritiske forskningsbidrag og surfe videre på det kritiske bølgeskulp, som Jay Coakley satte i gang med sin opsang til den idræts sociologiske forskning.

2.2 Integration i idræts- og foreningslivet

Fra ovenstående til indeværende afsnit sker der en enmæssig bevægelse fra de mere eller mindre kritiske forskningsbidrag, der har været med til at identificere dette speciales forskningsinteresse til at se nærmere på den forskningslitteratur (Boeskov & Ilkjær 2005; Rasmussen; 2008; LG Insight 2006), der beskæftiger sig med etniske minoriteters deltagelse i foreningslivet – herunder også foreningsidrætten – samt litteratur (Whyte & Brinkmann 2017; Spaaij 2015) der specifikt belyser flygtninge og asylansøgere deltagelse i foreningsidrætten. Nedenstående afsnit vil således fremlægge den forskningsbaserede viden, som specialet står på skuldrende af og ligeledes ønsker at bidrage til.

2.2.1 Flygtninge i foreningsidrætten

Hvad angår foreningernes motivation for at inkludere flygtninge, bliver det bl.a. begrundet med deres generelle forpligtelse som folkeoplysende forening til at være åben for alle (Whyte & Brinkmann 2017: 26). Det konkluderer en evalueringsrapport (Whyte & Brinkmann 2017: 4) af DGI's pilotprojekt "Netværksforeninger", der havde til formål at styrke inklusionen af flygtninge og asylansøgere i danske idrætsforeninger og lokalsamfund. Rapporten kan desuden konkludere, at flygtninge og asylansøgere har forskellige forudsætninger for at blive en del af det danske idrætsliv. Socioøkonomiske faktorer – så som køn, alder, uddannelse – så vel som flygtningenes sprogkundskaber, helbredtstilstand samt sociale netværker spiller en betydelig rolle for flygtningenes deltagelse i idrætslivet (Whyte & Brinkmann 2017: 29). Derudover har flygtninge med talent for en idræt bedre forudsætninger for at blive en aktiv del af

idrætslivet (Whyte & Brinkmann 2017: 26) – særligt når det drejer sig om at blive en del af en holdidræt (Whyte & Brinkmann 2017: 22) – og klare sig i et nyt samfund (Spaaij 2015: 303).

Kulturelle forudsætninger kan desuden have betydning for måden, hvorpå flygtninge har mulighed for at deltage i idræt. Tilpassede og målrettede tilbud kan være en løsning på dette. Eksempelvis ved at etablere idrætstilbud til flygtningekvinder, der tager hensyn til deres krav til bade- og omklædningsfaciliteter (Whyte & Brinkmann 2017: 29). Det er således betydningsfuldt for foreningernes integrationspotentiale, at de udviser forandringsvillighed (Boeskov & Ilkjær 2005: 91; Rasmussen 2008: 78, 80). Flygtningenes forståelse for at opføre sig i overensstemmelse med foreningens (uskrevne) kulturelle kodeks har desuden stor betydning for, hvordan inklusionen opleves – af foreningsaktørerne vel at mærke (Whyte & Brinkmann 2017: 21, 23).

Studier peger desuden på, at personer med etnisk minoritetsbaggrund generelt udviser en lavere grad af tillid over for foreningernes frivillige end personer med dansk baggrund. Den manglende tillidsrelation mellem de etniske minoriteter og de frivillige i det danske foreningsliv kan derfor udpeges som en barriere i forhold til at integrere flere personer med etnisk minoritetsbaggrund i foreningsdanmark (Boeskov & Ilkjær 2005: 91). Denne forhindring må formodes at være tæt forbundet med de etniske minoriteters manglende kendskab til dansk foreningsliv og -kultur (Rasmussen 2008: 80; Boeskov & Ilkjær 2005: 92; LG Insight 2006: 7), herunder det at arbejde frivilligt (Rasmussen 2008: 80). At styrke kendskabet til foreningslivet blandt etniske minoriteter bliver derfor udpeget som en væsentlig opgave i forhold til at få flere med etnisk minoritetsbaggrund til at deltage i foreningsdanmark (Boeskov 2005: 92; LG Insight 2006: 7). Denne opgave indebærer desuden et arbejde med at imødegå og nedbryde de negative fordomme, der flourer om foreningskulturen blandt etniske minoriteter – herunder at foreningerne er hjemsted for bekymrende værdier (LG Insight 2006: 7).

En forhindring for foreningernes integrationsarbejde er desuden foreningernes manglende kendskab og kompetencer til at løfte integrationsopgaven (Boeskov & Ilkjær 2005: 91; LG Insight 2006: 9). Foruden manglende viden er knappe ressourcer – mangel på tid og penge – et andet forhold, der hæmmer foreningernes involvering i integrationsopgaver (Boeskov & Ilkjær 2005: 91; LG Insight 2006: 9). I tilknytning hertil er foreninger med medlemstilbagegang udfordret i forhold til at finde styrke til at inkludere flygtninge i deres foreninger. Idéen om, at flygtninge kan ses som kærkomne nye medlemmer i lukningstruede foreninger, forbliver altså en forestilling, da det vanskeligt lader sig realisere i praksis grundet de svækkede foreningers manglende ressourcer (Whyte & Brinkmann 2017: 26-27).

En udfordring i forhold til flygtninges integration i idrætslivet er desuden, at foreningerne ofte oplever, at der med flygtningene følger et forhøjet administrativt arbejde, som bl.a. relaterer sig til kontingentstøtte, transport og udstyr (Whyte & Brinkmann 2017: 28). Dette arbejde er en følge af flygtningenes trængte økonomiske situation, der udgør en grundlæggende barriere i forhold til deres foreningsdeltagelse (Whyte & Brinkmann 2017: 18). I tilknytning hertil er transportmæssige forhold desuden af væsentlig betydning for flygtningenes deltagelse i idrætslivet – særligt for flygtninge, der er bosat i landlege områder (Whyte & Brinkmann 2017: 19). Derudover er lokalkendskab og lokale kontakter betydningsfulde aspekter samt viden om, hvilke klubber eller hold i lokalsamfundet, der besidder de rette kvaliteter i forhold til at inkludere flygtninge (Whyte & Brinkmann 2017: 20).

Ovenstående forskningslitteratur har således bidraget til at skabe en forhåndsforståelse for, hvilke forhold der kan have en betydning for flygtninges deltagelse i foreningsidrætten. Den erkendelsesmæssige anvendelse af, den eksisterende forskning vil blive yderligere behandlet i afsnit 4.2 s. 29.

2.3 Specialets bidrag til forskningslitteraturen

Med et fokus på flygtninges deltagelse i foreningsidrætten bidrager dette speciale med ny viden inden for en idrætssociologisk niche, hvor forskningsbidragende tilsyneladende er få. Flere undersøgelser har forholdt sig til etniske minoriteters deltagelse i foreningslivet generelt (Boeskov og Ilkjær 2005; LG Insight 2006; Rasmussen 2008) – og foreningsidrætten mere specifikt (Tirone et al 2001; Agergaard & Sørensen 2010). Men kun et tilsyneladende begrænset antal undersøgelser (Whyte & Brinkmann 2017; Spaaij 2015) har zoomet ind på flygtninge som en én specifik undergruppe af etniske minoriteter, hvorfor der synes at foreligge et behov for at opnå mere viden på dette område. Et behov der desuden bliver understøttet af den aktuelle flygtningestrøm til Europa (Europa-Parlamentet 2017).

Derudover kan der skimtes en overvejende tendens til, at majoriteten af studier (Boeskov & Ilkjær 2005; Rasmussen; 2008; LG Insight 2006; Agergaard og Sørensen 2010) inden for dette forskningsfelt forholder sig til foreningsdeltagelsen blandt unge med etnisk minoritetsbaggrund. På baggrund heraf kan der advokeres for, at nærværende speciales fokus på voksne flygtninges deltagelse i foreningsidrætten relaterer sig til et videnskabsmæssigt ”tomrum”.

Endvidere kan der skimtes et behov for at se nærmere på repræsentanter for foreningsidrættens holdning til integrationsrelaterede opgaver, da der tilsyneladende foreligger en forsk-

ningsmæssig uoverensstemmelse eller uklarhed på dette område. Denne betragtning bygger på, at forskerne bag et canadisk studie (Tirone et al. 2011: 417) kan konkludere, at der forekommer en oprigtig interesse og velvilje blandt trænere og idrætsadministratorer overfor at inkludere immigranter i idrætslivet. Dette fund står i umiddelbar kontrast til et danske studie, hvis resultater vidner om en overvejende modvilje blandt trænere angående foreningsidrættens forpligtelse over for velfærdsorienterede opgaver generelt (Bjerregaard et al. 2009). Denne forskningsmæssige uoverensstemmelse kan tilskrives de to landes kulturelle forskelligheder – men kan desuden indikere, at der er brug for forskning, der differentierer mellem de forskellige typer af velfærdsopgaver.

I relation hertil gør et universitetsspeciale (Bjerregaard 2007) – udarbejdet i samarbejde med idrætsforskere (Bjerregaard 2007: 16-17) – et interessant fund. Tilliden til foreningsidrættens velfærdsfremmende potentiale er markant højere på social- og integrationsområdet sammenlignet med det offentlige tillid til foreningsidrættens evne til at løse opgaver på sundhedsområdet (Bjerregaard 2007: 52). Dette fund indikerer den spændevide, der ligger i begrebet ”velfærd”. Et begreb, der både favner sundhedsrelaterede opgaver – fx motionstilbud for tidlige kræftpatienter, diabetespatienter mv. – såvel som sociale integrationsopgaver – fx inklusion af udsatte unge, integration af flygtninge og asylansøgere mv. På baggrund heraf kan der skimtes et behov for at bryde begrebet ”velfærdsopgaver” op og fokusere på mere afgrænsede og veldefinerede velfærdsopgaver. Et sådant fokus kan dermed ses som specialets forsøg på at udvikle mere konkret viden om, hvordan repræsentanter for foreningsidrætten forholder sig til én konkret velfærdsorienteret opgave – nemlig integration af flygtninge i foreningsidrætten.

3 Forskningsdesign

I dette kapitel præsenteres specialets forskningsdesign, samt hvilke muligheder og begrænsninger der knytter sig hertil. Derudover fremlægges hvilke empiriske snublesten og tankeprocesser, der har banet vejen for det valgte forskningsdesign. Først vender vi dog blikket mod specialets indsamlede empiri.

3.1 Specialets empiri – kort fortalt

Specialets empiri består af kvalitative interviews med to informantgrupper (idrætsdeltagere med flygtningebaggrund og foreningsrepræsentanter) fra to udvalgte idrætsforeninger – en roklub og en volleyballklub. Foreningsrepræsentanterne repræsenteres i dette speciale af formændene fra de to idrætsforeninger. En nærmere forklaring af dette informant-valg udfoldes i afsnit 4.3.2 s. 31.

Specialets empiriske grundlag består således af ét interview med formanden for roklubben, ét interview med formanden for volleyballklubben, to interviews med volleyballspillere med flygtningebaggrund og to interviews med roere med flygtningebaggrund. Det vil altså sige seks interviews i alt – to interviews med formændene fra hhv. roklubben og volleyballklubben samt fire interviews med flygtninge fra de to idrætsforeninger – svarende til omtrent 4,5 times interviewmateriale. De kvalitative interviews er desuden blevet suppleret af deltagende observation foretaget ifm. besøgende i de respektive idrætsforeninger. Imidlertid udgør interviewmaterialet specialets empiriske grundsten. Informanterne med flygtningebaggrund er alle unge mænd i alderen 22-27 år. Informanterne fra volleyballklubben kommer begge fra Eritrea og er hhv. 23 og 26 år. Informanterne fra roklubben er begge fra Iran og er hhv. 22 og 27 år. Alle fire informanter med flygtningebaggrund har været i Danmark i to et halvt til tre år.

De konkrete metodiske værktøjer, der er blevet anvendt til at indsamle specialets empiri, samt hvilke valg der er blevet foretaget i forhold til empiriindsamlingen, vil blive præsenteret

nærmere i det næstkommende metodekapitel s. 29. Inden da ser vi nærmere på specialets overordnede forskningsdesign.

3.2 To idrætsforeninger – et komparativt casedesign

Specialets forskningsdesign er kendetegnet ved at være et komparativt casedesign, hvor roklubben og volleyballklubben udgør den empiriske ramme for specialets undersøgelse. To idrætsforeninger, der på hver sin måde har erfaring med at inkludere personer med flygtningebaggrund. En stribe af pragmatiske og strategiske overvejelser ligger bag valget af specialets komparative casedesign – inden vi kommer til dette, vil vi dog først se nærmere på, hvad der kendetegner specialets to udvalgte cases.

3.2.1 Roklubben og volleyballklubben

I roklubben er både eliten såvel som bredden repræsenteret. I roklubben deltager i alt tre roere med flygtningebaggrund. De to roere, som deltager som informanter i dette speciale, er tilsyneladende dem, der for tiden er mest aktive i klubben ifølge formanden (bil. 4, s. 2). De to roere er oprindeligt fra Iran og har begge en baggrund som professionelle roere. Deres deltagelse i roklubben indebærer megen træning såvel som deltagelse i ro-konkurrencer på eliteniveau. Roerne fandt vej til roklubben igennem de sociale medier, hvor de kom i kontakt med en roer, der anbefalede dem klubben. Derudover fik de hjælp af en iransk ven, der havde boet i byen i fem år. Det indledende arbejde med at finde frem til roklubben foretog de således på egen hånd (bil. 8, s. 3-4). Det asylcenter, hvor de boede på daværende tidspunkt, var desuden inde over, da de skulle have lov til at tage til træning, da de boede på asylcenteret. De hjalp dem ligeledes med transporten til og fra asylcenteret (bil. 8, s. 4). Flygtningene deltager i klubben på samme vis som de andre medlemmer – den største forskel fra en klassisk foreningsdeltagelse er, at flygtningene får deres kontingent betalt (bil. 7, s. 10).

Volleyballklubben rummer ligeledes en bredde- og eliteafdeling. Flygtningenes deltagelse i klubben er på et separat hold for flygtninge. Alle flygtningene på volleyballholdet er unge mænd fra Eritrea. De træner én gang om ugen – og fra gang til gang deltager mellem 10 til 20 personer. Flygtningeholdet deler haltid med et såkaldt mix-hold fra klubben bestående af både drenge og piger (bil. 3, s. 6). Der er ingen træner tilknyttet flygtningeholdet. Flygtningeholdet blev oprettet på baggrund af en henvendelse fra en kommunalt ansat projektkonsu-

lent, der havde kendskab til en gruppe flygtninge, der var interesseret i at spille volleyball. Flygtningene på volleyballholdet spiller gratis i regi af volleyballklubben, som får tilskud til ”projektet” af en fond i samarbejde med kommunen (bil. 3, s. 5; 8).

3.2.2 Forskelle

Overordnet set kan der argumenteres for, at specialets design er karakteriseret ved at være et *within-case studie* og ikke et *between-case studie* (jf. Campbell 2012: 2), da de to udvalgte cases eksisterer inden for den samme foreningstype – nemlig foreningsidrætten. På trods af dette grundlæggende fællestræk adskiller de to idrætsforeninger sig fra hinanden på flere parametre. Først og fremmest adskiller de sig på *karakteren af flygtningenes foreningsdeltagelse*. Som nævnt er flygtningenes deltagelse i roklubben karakteriseret ved en mere ”klassisk” foreningsdeltagelse, og i volleyballklubben er der anderledes oprettet et separat hold for en gruppe flygtninge, der var interesseret i at spille volleyball.

For det andet adskiller de udvalgte cases sig på *karakteren af idrætsgrenen*, da de hver især repræsenterer en holdidræt og en individuel idræt. I relation hertil peger eksisterende forskningslitteratur (jf. Østerlund & Seippel 2013) på, at foreningsidrættens socialt integrerende potentiale er stærkere, når der er tale om en holdidræt sammenlignet med en individuel idræt. På baggrund heraf kan det umiddelbart forventes, at roklubben og roning generelt qua dens individuelle karakter er mindre socialt integrerende end volleyballklubben. Imidlertid forventes det ikke at kunne overføres til specialets cases, da flygtningenes deltagelse i volleyballklubben er på et separat hold for flygtninge.

For det tredje adskiller casene sig fra hinanden på *karakteren af flygtningenes idrætstalant*. Roerne med flygtningebaggrund udøver deres idræt på elite- og konkurrenceplan, hvorimod volleyball-spillerne med flygtningebaggrund deltager på et mere ”hygge-plan”. En distinktion, der er kommet til syne efter mødet med informanterne fra de to idrætsforeninger. Den klassiske kontrastering mellem elite- og breddeidrætsdeltagelse er således repræsenteret på tværs af de to cases. Relevansen af denne kontrastering findes ligeledes i den eksisterende forskningslitteratur, der peger på, at det at have talent for idræt er befordrende for flygtninges idrætsdeltagelse (Whyte & Brinkmann 2017: 26). Dermed kan det forventes at roerne med flygtningebaggrund har bedre forudsætninger for at en aktiv del af roklubben.

I Tabel 3-1 ses hvordan casene adskiller sig fra hinanden:

ROKLUBBEN	VOLLEYBALLKLUBBEN
Klassisk foreningsdeltagelse	Deltagelse på separat flygtningehold
Individuel idræt	Holdidræt
Eliteidræt	Breddeidræt

Tabel 3-1

På baggrund af ovenstående præsentation af de to udvalgte cases kan nærværende casedesign defineres som værende et *least-similar design* (jf. Campbell 2012: 3), da de respektive cases adskiller sig fra hinanden på de tre præsenterede dimensioner. Tre dimensioner, der betragtes som betydningsfulde inden for rammerne af foreningsidrætten.

På baggrund af denne variation på tværs af de to idrætsforeninger kan der advokeres for, at specialets design forsøger at imødekomme Coakleys (2015) og Lichtermans (2006) kritiske opsange til hhv. idræts- og civilsamfundsforskningen. Det skyldes, at specialets design forsøger at differentiere mellem forskellige forenings- og idrætsdeltagelsesformer og dermed konfrontere den veletablerede myte om, at idræts- og foreningsdeltagelse i sig selv er godt. Forventningen om at kunne finde kontrasterende empiriske resultater på tværs af de to udvalgte idrætsforeninger udgør således bevæggrunden for valget af specialets såkaldte ”two-case” casedesign (jf. Yin 2013: 7).

Med afsæt i Bent Flyvbjergs (2010: 475) caseudvælgelsesstrategier kan der argumenteres for, at specialets caseudvælgelse har været informationsorienteret. Denne betragtning bygger på, at det eksisterende forskningsmateriale, som specialet står på skuldrene af, har givet inspiration til udvælgelsen af dette case-par og dermed specialets forskningsdesign. I tilknytning hertil kan der advokeres for, at den endelige beslutning om at vælge et komparativt ”two-case” design har båret præg af en deduktiv procedurer.

Hvilke andre forskningsdesigns, der har været overvejet, sat i spil og senere sat på bænken i løbet af specialets tre første måneder – og hvorfor valget endeligt faldt på det komparative casedesign – vil blive belyst i kapitlets sidste afsnit jf. s. 27. Først vil vi se nærmere på, hvilke muligheder og begrænsninger, der knytter sig til specialets komparative ”two-case” design.

3.3 Specialets design – muligheder og begrænsninger

Specialets komparative ”two-case” design er kendetegnet ved dets multiple karakter. Det skyldes, at specialets empiriindsamling er foregået i to forskellige idrætsforeninger – og dermed ikke i én enkelt idrætsforening (jf. Bleijenbergh 2012: 2). I tilknytning hertil kan der argumenteres for, at et multipelt casedesign kan være med til at klarlægge unikke træk ved de respektive cases såvel som generelle træk på tværs af de to cases (Antoft & Salomonsen 2012: 46). Således rummer specialets multiple design en metodisk styrke sammenlignet med det simple casedesign, da flere cases styrker undersøgelsens generaliserbarhed (Chmiliar 2012: 2).

I relation hertil rummer specialet en ambition om at foretage en såkaldt analytisk generalisering (jf. Antoft & Salomonsen 2012: 49). Specialets udvalgte teori, som præsenteres i kapitel 5, s. 37, vil derfor blive anvendt til at sammenkæde og kondensere det empiriske materiale. Undervejs vil specialets analytiske resultater desuden blive sat ind i en større forskningsmæssig kontekst med det formål at se efter, om tilsvarende analyseresultater forekommer i andre lignende cases (jf. Antoft & Salomonsen 2012: 49-50). Det eksisterende forskningsmateriale, der er præsenteret i specialets State of the Art-afsnit, vil danne ramme for dette resultatmæssige sammenligningsarbejde, som den analytiske generalisering indebærer. På baggrund heraf vil specialet forsøge at imødegå den klassiske misforståelse om casestudiets manglende mulighed for generalisering (Flyvbjerg 2010: 463).

Et forhold, der må tages med i betragtning, når specialets udsigelseskraft vurderes, er, at den viden, der genereres med afsæt i de udvalgte cases, begrænser sig til at omfatte idrætsforeninger, der har erfaring med at inkludere flygtninge – altså idrætsforeninger, hvor det i større eller mindre grad er lykket at få flygtninge til at deltage. Der kan således argumenteres for, at udvælgelsen af specialets to cases rummer et selektionsbias, da flygtninge, der eksempelvis er faldet fra foreningsidrætten eller aldrig har deltaget, ikke er repræsenteret i specialet. I tilknytning hertil formodes det, at de to udvalgte idrætsforeninger ikke repræsenterer idrætsforeningerne, som de er flest, da det ikke forventes, at flertallet af de danske idrætsforeninger har erfaring med at inkludere flygtninge. På baggrund heraf kan der argumenteres for, at de to idrætsforeninger kan defineres som *atypiske cases* (jf. Flyvbjerg 2010: 474).

3.4 Caseudvælgelse og selektionskriterier

Specialets indledende caseudvælgelsesprocedure har været kendetegnet ved en god portion pragmatisme tilsat et drys strategiske overvejelser. Proceduren kunne kaldes en slags ”pragmatisk strategi”. De mere pragmatiske tilpasninger, der er foretaget i mødet med den empiriske virkelighed vil blive uddybet nærmere i det næste afsnit s. 27. Inden da præsenteres de fire selektionskriterier, der har tegnet rammerne for specialets indledende arbejde med at tage kontakt til relevante idrætsforeninger og dermed potentielle cases. Disse selektionskriterier ser ud som følger:

1. *Foreningsidræt:*

Dette selektionskriterium henviser først og fremmest til, at de udvalgte cases skal repræsentere en idrætsforening. Det kan derfor ikke være en idrætsaktivitet, der ligger uden for foreningsidrættens rammer, fx et idræts-/aktivitetshold for flygtninge uden for en idrætsforening. Det skyldes specialets forskningsinteresse i *foreningsidrættens* integrerende kvaliteter – ikke idrætsdeltagelse generelt.

2. *Idrætsforeningen skal være hjemmehørende i en større dansk kommune:*

Dette selektionskriterium udspringer først og fremmest af forventningen til, at forudsætningerne for at finde relevante idrætsforeninger er bedre i en af de større danske kommuner af den praktiske grund, at der her findes flere flygtninge og idrætsforeninger. Selektionskriteriet afspejler desuden et forsøg på, at ”fastfryse” og standardisere de politiske såvel som organisatoriske rammebetingelser, som de respektive idrætsforeninger eksisterer inden for.

3. *Flygtninge:*

Dette selektionskriterium har betydet, at casene kun består af idrætsforeninger, der har erfaring med specifikt at inkludere flygtninge i deres forening. Idrætsforeninger, der ikke har erfaring med at inkludere flygtninge, men derimod andre etniske minoriteter, er derfor fravalgt. Selektionskriteriet bygger på specialets arbejde med at kortlægge den eksisterende forskningslitteratur, hvor der tilsyneladende foreligger et videnshul i tilknytning til flygtninges deltagelse i foreningsidrætten, jf. afsnit 2.3, s. 18.

4. *Voksne flygtninge:*

Specialets litteratur-review har ligeledes dannet grundlag for det fjerde og sidste selektionskriterium – nemlig at det skal være *voksne* flygtninge (over 18 år), som deltager i en idrætsforening. En beslutning, der udspringer af, at den eksisterende forskningslitteratur

(Boeskov & Ilkjær 2005; Rasmussen; 2008; LG Insight 2006; Agergaard og Sørensen 2010) overvejende har haft fokus på foreningsdeltagelsen – herunder idrætsforeningsdeltagelsen – blandt børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund.

Med afsæt i ovenstående fire selektionskriterier viste flere idrætsforeninger i den udvalgte kommune sig som potentielle cases i specialearbejdets indledende faser. Imidlertid faldt valget på roklubben og volleyballklubben på grund af, at de muliggjorde et interessant komparativt ”two-case” design på baggrund af idrætsforeningernes forskelle, som tidligere præsenteret. Hvilke andre forskningsdesigns, der har været overvejet og sat i løbet af specialets udarbejdelse, vil blive præsenteret i nedenstående afsnit.

3.5 Designovervejelser og empiriske benspænd

Vejen til specialets endelige forskningsdesign har været brolagt med empiriske benspænd og strategiske grublerier. Nedenstående indføring i de bagvedliggende overvejelser bag valget og ikke mindst fravalget af de forskellige forskningsdesigns, der har været bragt på bane og senere sat på bænken igen, kan ses som et udtryk for specialets såkaldte ”pragmatiske strategi”. Det endelige valg af det komparative ”two-case” design er således resultatet af en pragmatisk tilpasning til den virkelighed, som specialet i dets opsøgende arbejde er blevet mødt af – kombineret med en strategisk udvælgelse baseret på de præsenterede selektionskriterier og eksisterende forskningslitteratur.

3.5.1 Forskellige designs på banen og på bænken igen

Foruden den præsenterede empiri bestående af seks interviews med hhv. tre respondenter fra roklubben og tre respondenter fra volleyballklubben er der foretaget yderligere to interviews. Ét interview, hvor to respondenter deltog – hhv. formanden for en fodboldklub samt en projektkonsulent for et lokalt foreningssamarbejde, som fodboldklubben bl.a. er omfattet. Og ét interview med en fodboldspiller med flygtningebaggrund fra den pågældende fodboldklub.

Før det endelige komparative ”two-case” design blev valg, var idéen at anvende alle otte interviews og dermed arbejde med et multipelt casedesign bestående af en roklub, fodboldklub og volleyballklub. Fravalget af den tredje case i form af fodboldklubben skyldes først og fremmest et begrænset indblik i fodboldklubbens kontekstuelle rammer, hvilket umiddelbart

ikke flugter med casestudiets grundlæggende holistiske karakter i kraft af dets fokus på kontekstuelle forhold såsom den fysiske, sociale og organisatoriske ”setting”, der indrammer casen (jf. MacQuarrie 2012). Helt konkret er det en konsekvens af, at interviewsituationerne med respondenterne fra fodboldklubben ikke på samme måde muliggjorde et indblik i fodboldklubbens fysiske og sociale kontekst, som interviewsituationerne med respondenterne fra roklubben og volleyballklubben gjorde. Da et ”trippelt casedesign” ikke synes at være passende for specialets undersøgelse og på baggrund af et umiddelbart ønske om at holde fast i alle otte interviews kom et nyt design på tegnebrættet – et forskningsdesign bestående af to informantgrupper med hhv. flygtninge og foreningsrepræsentanter i skikkelse af idrætsforeningernes formænd.

Imidlertid er de to interviews med informanter i tilknytning til fodboldklubben efterfølgende blevet pillet ud af specialet, da det præsenterede komparative design mellem roklubben og volleyballklubben fremstod mere forskningsmæssigt formålstjenligt og som et interessant match. Foruden de præsenterede forskelle imellem de to idrætsforeninger og flygtningenes deltagelse anses roklubben og volleyballklubben desuden som et interessant case-par på grund af den symmetri, der forekommer på tværs af flygtningene i de to idrætsforeninger. Det skyldes, at informanterne fra roklubben og volleyballklubben alle er mænd i 20’erne, som er kommet til Danmark inden for de seneste tre år ifm. den seneste flygtningestrøm til Europa. Fodboldspilleren adskiller sig anderledes ved, at det er cirka 25 år siden, at han ankom til Danmark og er omkring 50 år. Derudover var fodboldspilleren umiddelbart den eneste voksne person med flygtningebaggrund, der var aktiv i fodboldklubben – hvorfor det kun var muligt at foretage ét interview med en fodboldspiller med flygtningebaggrund i denne idrætsforening. Disse forskellige overvejelser og pragmatiske omstændigheder udgør således begrundelsen for, at interviewene med informanterne i tilknytning til fodboldklubben ikke er medtaget.

4 Metode

Dette kapitel præsenterer specialets metodiske fundament. Kapitlets formål er dermed, at give et indblik i de konkrete modiske procedurer, hvormed specialet empiri er indsamlet.

4.1 Erkendelsesinteresse og videnskabsteoretiske tanker

I specialets problemformulering kan der skimtes et fænomenologisk såvel som hermeneutisk element. Disse videnskabsteoretiske betragtninger knytter sig særligt til ordet: *Oplevelser*. I dette ord gemmer der sig en ambition om at dykke ned i flygtningenes såvel som formændenes subjektive oplevelser, meningstilskrivelser og forståelser, der knytter sig til flygtninges deltagelse i foreningsidrætten. En ambition, der er i tråd med den hermeneutiske såvel som fænomenologiske erkendelsesinteresse (jf. Andersen & Koch 2015: 241-242). Specialets subjektive og erfaringsorienterede forskningsinteresse lægger således op til en metode, der formår at gå i dybden – hvilket netop er den kvalitative metodes force (Antoft et al. 2012: 11). Den kvalitative metodik tegner derfor de overordnede konturer omkring specialets metodiske design.

4.2 Empiriindsamling – genstandssensitiv og velinformeret

Specialets empiriindsamling har været kendetegnet ved en tilstræbt genstandssensitiv tilgang, hvilket i praksis har betydet en åbenhed, opmærksomhed og sensitivitet over for andre og nye empiriske fund, der rækker ud over de empiriske resultater, som optræder i den eksisterende forskningslitteratur. I empiriindsamlingen kan der således spores en induktiv ambition om på bedst mulig vis at gøre den indsamlede empiri ære ved at være åben over for nye empiriske fund. Implicit i denne ambition ligger imidlertid en bevidsthed om, at felten ikke er tilgået helt blåøjet – fri for forventninger og forudsigelser. Det skyldes bl.a., at specialets bearbejdning af eksisterende forskningsbidrag har givet et indblik i, hvad der kan forventes at være på spil. I praksis har det haft betydning for bl.a. udarbejdelsen af specialets interview-

guides og valget af det komparative casedesign, som beskrevet i det foregående kapitel, jf. afsnit 3.2, s. 22. Som Kvale og Brinkmann (2009: 127) fremfører, så er det *"nødvendigt at have kendskab til det undersøgte tema for at kunne stille relevante spørgsmål."* I forlængelse heraf har det været specialets ambition at kvalificere interviewet bedst muligt ved hjælp af den eksisterende viden, der findes på området. Det er dog ikke en forkromet teoripakke, der har været vejledende for udarbejdelsen af specialets interviewguides – eller generelle empiriindsamling.

Ved at drage en parallel til videnskabsteorien kan der argumenteres for, at specialets empiriindsamling afspejler en vekselvirkning mellem en hermeneutisk og fænomenologisk metodik (jf. Andersen & Koch 2015: 241-250). Den hermeneutiske ambition om at lade eksisterende forventninger og "fordomme" konfrontere empirien kan skimtes i interviewsituationen, når spørgsmål, dannet på baggrund af eksisterende forskningsfund, fremføres for informanterne. Dette kan således indikere en slags horisontsammensmeltning. Imidlertid synes specialets empiriindsamling ligeledes at trække på elementer fra den fænomenologiske ambition om at sætte en parentes om disse forventninger og imødegå virkeligheden forudsætningsløst. En metodisk manøvre, der umiddelbart kan synes svær. Imidlertid er det fænomenologiske ideal efterstræbt ved at skabe en bevidsthed omkring forventningerne til, hvad der har betydning for flygtningenes deltagelse i foreningsidrætten – og med dette in mente ved at være ekstra opmærksom på udtalelser og observationer, der umiddelbart ikke matcher disse.

4.3 Interviews

I tråd med specialets hermeneutiske og fænomenologiske erkendelsesinteresse udgør interview specialets grundlæggende metodiske værktøj. Interview betragtes som en nyttig metode til at opnå et indblik i flygtningens såvel som foreningsrepræsentanternes subjektive oplevelser af flygtninges deltagelse i foreningsidrætten (jf. Kvale og Brinkmann 2009: 47).

4.3.1 Det semistrukturerede interview

Specialets interviews læner sig op af den semistrukturerede interviewform (jf. Kvale & Brinkmann 2009: 45). Det semistrukturerede aspekt kommer til udtryk ved, at interviewguiderne fungerer som rammesættende og orienterende for interviewsamtalerne med en vis fleksibilitet og åbenhed over for at betræde nye emnemæssige stier, der eventuelt dukker op undervejs i interviewene. Valget af den semistrukturerede interviewform synes således at mu-

liggøre en sensitivitet over for empirien og fortsat sikre en ramme og retning for interviewet. I tilknytning til den semistrukturerede interviewform har interviewguiden desuden været kendetegnet ved dens dynamiske karakter. Dette kommer til udtryk ved åbenheden over for at inddrage nye spørgsmål og løbende foretage små justeringer og forbedringer af interviewguiden. Interviewguiderne har således været genstand for en iterativ proces (jf. Kvale & Brinkmann 2009: 123).

4.3.2 Specialets to informantgrupper

Som tidligere præsenteret er der foretaget interviews med både foreningsrepræsentanter i skikkelse af idrætsforeningernes formænd og idrætsdeltagere med flygtningebaggrund. Interviewmaterialet afspejler dermed problemformuleringens formål om at belyse flygtnings deltagelse i foreningsidrætten med afsæt i de to gruppers oplevelser heraf. Grunden til, at specialet inddrager formændene som repræsentanter for idrætsforeningerne, bygger på specialets interesse i foreningsrepræsentanternes holdning til foreningsidrættens rolle over for integrationsrettede opgaver. I lyset af denne interesse blev formændene vurderet til at være de mest informative kilder. Derudover blev formændene vurderet til at være dem i foreningen med kendskab til flygtningsvej ind i foreningen, og hvad der kendetegner flygtningsmedlemskab i klubben.

I tilknytning hertil kan der argumenteres for, at der eksisterer et valideringsmæssigt potentiale i at belyse specialets erkendelsesinteresse ud fra to synsvinkler og derigennem efterprøve, hvorvidt der forekommer en overensstemmelse mellem de to perspektiver. Derudover har de to perspektiver været en styrke i kraft af, at perspektiverne har suppleret hinanden. Eksempelvis har interviewene med formændene bidraget til at opnå et bedre kendskab til den idrætsforening, som flygtingene er en del af. Derudover har interviewene med formændene bidraget til at rammesætte og skabe en bedre forudsætning for at forstå og spørge ind til flygtningsfortællinger. Med afsæt i specialets todelte perspektiv er der udarbejdet to separate interviewguides til de to informantgrupper, jf. bil. 9.2-9.3, s. 86-87.

4.3.3 Adgang og kontakt

Vejen til at opnå indsigt i, hvilke idrætsforeninger i den pågældende kommune, der har erfaring med at inkludere personer med flygtningebaggrund, startede hos kommunen. En kommunalt ansat projektkonsulent bidrog med en oversigt over, hvilke idrætsforeninger der kunne være relevante at kontakte samt kontaktoplysninger på foreningernes formænd. Korrespondancen med kommunens projektkonsulent foregik pr. mail. Den indledende kontakt til volleyballklubben og roklubben foregik pr. telefon med formændene fra de to idrætsforeninger, og de fungerede som adgangsgivere ind til idrætsforeningerne. De to formænd kan dermed betragtes som specialets *gatekeepere* (jf. Kristiansen & Krogstrup 1999: 139). På baggrund heraf kan der argumenteres for, at vejen ind i foreningerne har været kendetegnet ved en top-down bevægelse, der går fra den kommunalt ansatte projektkonsulent til idrætsforeningernes formænd, som gav adgang til de flygtninge, der var aktive i de to klubber. Derudover kan denne trinvis tilgang og udvælgelse af feltets informanter desuden afspejle en overordnet snowball-strategi (jf. Harrits et al. 2010: 163).

Ifm. den indledende kontakt til de to klubber blev der ligeledes gjort en række *ankomsterfaringer* (jf. Kristiansen & Krogstrup 1999: 135) angående formændenes kendskab og kontakt til flygtningene i klubberne. Ankomsterfaringer, der synes relevante for den senere analyse af flygtningenes sociale rolle i klubberne. Eksempelvis kunne formanden for roklubben give mig telefonnumrene på de to roere med flygtningebaggrund. Interviewene med roerne med flygtningebaggrund blev efterfølgende aftalt pr. sms. Formanden for volleyballklubben havde anderledes ikke kontaktoplysninger på de flygtninge, der spiller volley i regi af volleyballklubben. Interviewaftalerne med de to volleyballspillere blev derfor anderledes sat i stand ved, at jeg mødte uanmeldt op til deres ugentlige træningstid.

Gatekeeperen i volleyballklubben – altså klubbens formand – har således ikke haft indflydelse på, hvilke flygtninge der har deltaget i specialets interviews – og har derigennem ikke haft mulighed for at påvirke empiriindsamlingen i den ene eller den anden retning (jf. Kristiansen & Krogstrup 1999: 140-141). Kontakten til informanterne med flygtningebaggrund fra roklubben blev, som ovenfor beskrevet, anderledes formidlet via roklubbens formand. Umiddelbart kan der synes at forekomme en risiko for, at formanden har påvirket empiriindsamlingen. Dog deltager der kun tre flygtninge i roklubben, hvoraf de to, som har stillet op til et interview, er de personer der for tiden er mest aktive i klubben. Den tredje roer med flygtningebaggrund er efter formandens beretning meget ude at rejse (bil. 4, s. 2). Udvalgelsen af informanterne med flygtningebaggrund synes således ikke at være dirigeret af gatekeeperne

(jf. Kristiansen & Krogstrup 1999: 140-141), hvilket kan betragtes som et forhold, der kan være med til at styrke gyldigheden af specialets empiri.

4.3.4 Interview setting – på informanternes hjemmebane

Overordnet set kan der argumenteres for, at alle interviewene er blev afholdt på informanternes ”hjemmebane”, da interviewene foregik i idrætsforeningernes rammer. På baggrund heraf kan der argumenteres for, at denne interview setting kan være medvirkende til, at den i udgangspunktet asymmetriske magtrelation mellem interviewer og informanterne (jf. Kvale & Brinkmann 2009: 51) blev nedtonet, hvilket kan medvirke til, at informanternes afgiver mere gyldige svar og dermed ikke forsøger at svare det, som de tror, interviewer gerne vil høre (jf. Kvale og Brinkmann 2009: 52). Imidlertid synes det asymmetriske magtforhold at være mest udtalt i interviewsituationerne med informanterne med flygtningebaggrund, hvilket mest åbenlyst kom til udtryk ved det uligevægtige forhold mellem interviewerens og informanternes danskkundskaber – en forudsætning, der vil blive kommenteret yderligere på i det næstkommende afsnit.

4.3.5 Sproglig barriere i interviewsituationen

Forståelsesmæssige udfordringer har præget enkelte af interviewene, der blev gennemført med idrætsdeltagerne med flygtningebaggrund. Nærmere bestemt har tilstedeværelsen af en kraftig udenlandsk accent hos informanten været årsag til forståelsesmæssige vanskeligheder i enkelte interviewsituationer. I relation til Kvale og Brinkmanns (2009: 186) seks kvalitetskriterier for det semistrukturerede interview lever enkelte af interviewene, derfor ikke op til kriteriet om korte spørgsmål og lange svar. Tilstedeværelsen af den sproglige barriere i interviewsituationen krævede derfor uddybende forklaringer af interviewspørgsmålene. De begrænsede danskkundskaber hos nogle af informanterne må desuden formodes at være årsag til deres forholdsvist korte svar.

Årsagen til, at interviewene blev gennemført på dansk og ikke på engelsk skyldes til dels, at formændene havde gjort mig bekendt med, at flygtningene talte dansk, og dels at det blev vurderet, at det umiddelbart ikke ville bidrage med en ekstra forståelsesmæssig gevinst, hvis interviewene blev afholdt på engelsk. Imidlertid kan der argumenteres for, at den ovenfor

nævnte asymmetriske magtbalance mellem interviewer og informanterne kunne være forsøgt nedtonet, såfremt interviewene var blevet gennemført på engelsk, så både informanterne og interviewer var på sproglig udebane.

Der kan argumenteres for, at den sproglige og forståelsesmæssige barriere, der har præget enkelte af interviewene, har haft en negativ effekt på interviewenes kvalitet – hvilket dermed risikerer at have en negativ effekt på undersøgelsens validitet (jf. Ryan 2011: 14). For at imødekomme validitetsproblematikken er der i specialets analyse dog kun medtaget interviewcitater, hvorom der ikke synes at være tvivl om citatets meningsindhold. De forståelsesmæssige vanskeligheder i interviewsituationen blev desuden imødegået ved at stille opfølgende og opklarende spørgsmål for derigennem opnå en klarer forståelse for informantens ytringer.

4.3.6 Transskription

De gennemførte interviews er blevet transskriberet i deres fulde længde. De fulde transskriptioner bygger primært på specialets ambition om at være genstandssensitiv og dermed lade nye tematikker og problemstillinger dukke op af det empiriske materiale. Retningsanvisende for transskriptionsarbejdet har været, at specialet koncentrerer sig om det sagte ord med henblik på at foretage en meningsanalyse af interviewene (jf. Kvale og Brinkmann 2009: 204-205).

Der er mere eller mindre foretaget ordrette transskriptioner – særligt af interviewene med flygtninge, da det var en hjælp til bedre at forstå, hvad interviewpersonerne sagde. Som en konsekvens heraf ligger transskriptionerne sig således tæt op ad det talte sprog. I løbet af transskriptionsprocessen blev det klart, at det var en hjælp først at lave en hurtig transskribering af interviewene, da det bidrog til at lære informanternes udtale at kende. Eksempelvis blev det igennem et interview klart, hvordan én af informanterne typisk udtalte d som et l – en opdagelse med betydning for interviewets meningsindhold. Da den hurtige transskription var gennemført, blev interviewene efterfølgende gennemlyttet – med det formål at øge transskriptionernes gyldighed og reliabilitet – og overhørte ord og misforståelser blev i denne forbindelse tilrettet. I transskriptionerne markerer en bølgestreg de ord, hvorom der er usikkerhed om, hvorvidt de transskriberede ord gengiver den eksakte ordlyd. Derudover er udtryk, der ikke kunne høres eller forstås, markeret med følgende tegn: [?].

4.4 Deltagende observation – fra sidelinjen

Ifm. interviewenes afholdelse blev der foretaget observationer i roklubben og volleyballklubben. Observationerne har særligt bidraget til at få et indblik i de kontekstuelle forhold, der kendetegner de to idrætsforeninger, og hvordan sådanne rumlige forhold kan have en betydning for flygtninges mulighed for at blive en del af idrætsforeningernes fællesskaber. Observationerne har desuden bidraget til at få et lille glimt af, hvordan flygtningene gebærder sig i idrætsforeningernes rammer og interagerer med deres omgivelser (jf. Kvale og Brinkmann 2009: 136).

Den form for observation, der er foretaget ifm. besøgende i de to idrætsforeninger, kan bedst defineres som *selektiv observation* (jf. Kristiansen og Krogstrup 1999: 150). Det skyldes, at observationerne primært har været orienteret mod situationer, hændelser og udtryk, der kunne give et indblik i flygtningenes tilknytning til klubben og klubbens andre medlemmer – med andre ord: Flygtningenes position i foreningsfællesskabet. Derudover har observationerne været rettet mod kontekstuelle forhold. Observationerne har imidlertid en begrænset og kortvarig karakter, da de i overvejende grad er blevet indsamlet ifm. interviewenes afholdelse. På baggrund heraf synes *observatøren som deltager* at beskrive min rolle i felten, da denne rolle netop er kendetegnet ved en kortvarig og formel feltrelation (Kristiansen & Krogstrup 1999: 110).

I volleyballklubben har det dog været muligt at observere lidt ifm. flygtningenes ugentlige træningstid. Under flygtningenes volleyballtræning blev observationerne foretaget fra sidelinjen – dermed kan der argumenteres for, at min rolle i denne situation kan karakteriseres som ”forskeren på sidelinjen” – bogstaveligt talt. Observationerne ifm. flygtningenes volleyballtræning omfatter samlet set ca. en time og muliggjorde desuden uformelle samtaler med andre af klubbens medlemmer. Interviewsituationerne i roklubben lagde ikke på samme måde op til at foretage samme form for observation af roernes træningspas, hvorfor observationerne blev begrænset til akkurat før, under og efter de tre interviews i roklubben. Feltnoterne blev ikke skrevet *in situ*, altså ifm. deltagelsen i felten, men derimod efter besøget i de to idrætsforeninger. Feltnotaterne er i første omgang skrevet i hånden og efterfølgende renskrevet på computer.

4.5 Etik og anonymitet

Inden interviewenes start blev specialets formål om at belyse flygtninges deltagelse i foreningsidrætten ærligt præsenteret for alle informanterne. Derudover præsenterede jeg mig, som den jeg er: Sociologistuderende fra universitetet, der er ved at skrive sin afsluttende opgave – mit speciale. Inden interviewets start blev informanterne spurgt om det var ok, at interviewet blev optaget. Derudover blev de præsenteret for, at citaterne fra interviewene vil blive anvendt i specialet, men at ingen af informanterne vil kunne genkendes. Alle informanterne blev således lovet anonymitet.

Anonymiteten i specialet er tilstræbt ved at give informanterne pseudonymer. Idrætsforeningernes navne er desuden udeladt, hvorfor de anvendte navne ”roklubben” og ”volleyballklubben” er konstruerede navne. Navnene er dannet med udgangspunkt i de idrætsgrene (roning og volleyball), som er omdrejningspunktet for de to idrætsforeninger. Derudover er navnet på den større danske kommune, hvor idrætsforeningerne har hjemme, ikke nævnt. Sidst men ikke mindst er interviewudtalelser, der kan afsløre informanternes identitet, ændret. De ændringer, der er foretaget, er imidlertid gjort med respekt for udtalelserne oprindelige meningsindhold.

4.6 Kodning og analysestrategi

Specialets analyse og kodningsarbejde har været kendetegnet ved en tilstræbt sensitivitet over for specialets empiri – der har således været fokus på at lade empirien få plads til at tale. Ud af empirien er der vokset en række tematiske mønstre frem, som har været med til at strukturere specialets analyse. Specialets teoriramme, som præsenteres i det næstkommende kapitel s. 37, er i analysen bl.a. blevet anvendt som et redskab til at linke empirien yderligere op og derigennem få øje på andre tematikker.

Foruden at være tematisk struktureret er specialets analyse struktureret med udgangspunkt i specialets komparative forskningsdesign. I udgangspunktet vil der derfor blive foretaget en sammenligning på tværs af de to idrætsforeninger inden for hver analysetematik. Rent praktisk er specialets empiri blevet behandlet, tematiseret og systematiseret i computerprogrammet NVivo.

5 Teori

I dette kapitel præsenteres specialets teoretiske referenceramme. Kendeteggnende for specialets teorivalg er, at det i overvejende grad kan defineres som empirinære teoridannelser. I tilknytning hertil har nærværende speciale holdt sig for øje, at lade empirien danne udgangspunkt for valget af specialets teoretiske forståelsesramme med det formål at være genstandssensitiv. Eksempelvis er specialets teoretiske referenceramme først sent i specialeforløbet blevet bestemt, hvorfor den ikke har fungeret som et sæt af teoretiske brilleglas, hvorigennem empirien er blevet betragtet og indsamlet. I tilknytning hertil er specialets interviewguides ikke udarbejdet på baggrund af teoretiske perspektiver. I denne empiritilgang kan der således skimtes et eksplorativt element.

På baggrund af specialets empiri er der sammensat en collage af teoretiske perspektiver med henblik på at folde specialets empiriske fund ud. Specialets teorianvendelse læner sig dermed op ad det teorifortolkende casestudium, der netop er kendetegnet ved, at teorien bliver bragt i spil i forskningsprocessens analysefase med det formål at spotte mønstre i det empiriske materiale (Antoft & Salomonsen 2012: 39). Denne funktion vil specialets teoretiske referenceramme netop få, når specialets empiri skal behandles analytisk. Imidlertid forholder det sig ikke sådan, at der automatisk bobler relevante sociologiske teorier frem af det empiriske materiale. Teorierne skal stadig udvælges. Specialets teoretiske referenceramme har således til dels været udvalgt med inspiration fra den eksisterende forskningslitteraturs teorianvendelse.

På trods af det teorifortolkende casestudiums primære formål er at generere ny empirisk viden, er teoriudvikling dog stadig mulig ifølge Antoft & Salomonsen (2012: 39). I relation hertil har specialets analysearbejde været kendetegnet ved en opmærksomhed og åbenhed over muligheden for at videreudvikle eksisterende begrebs- og teoridannelser og udvikle nye begreber, der kan rumme en forklaringskraft over for specialets empiriske fund. Specialets forsøg på at begrebsudvikle vil komme til syne i specialets analyse. Nedenfor præsenteres specialets tre udvalgte teoretiske perspektiver, der i samspil med empirien vil danne afsæt for besvarelsen af specialets problemformulering.

5.1 Serøs og casual fritid

Fritidsaktiviteter er en sociologisk forståelsesramme, der er udviklet af den canadiske professor i sociologi, Robert Stebbins. Denne teori anses som et forklaringsdygtigt perspektiv til at belyse flygtninges deltagelse i foreningsidrætten – særligt teoriens brede vifte af gevinstformer, der knytter sig til deltagelse i en fritidsaktivitet, betragtes som et analytisk anvendeligt perspektiv til at belyse, hvad flygtninge oplever ved at deltage i en idrætsforening, samt hvilke motiver der ligger til grund for deres engagement i idrætten. Derudover fremstår Stebbins teoretiske konstatering mellem *serøs fritid* og *casual fritid* som en anvendelig teori til at understøtte specialiets komparative design i analysefasen. Lad os derfor se nærmere på Stebbins forståelse af de to fritidsformer. Stebbins definerer seriøs fritid på følgende måde:

"Serious leisure" (I also coined this term in 1982) is the steady pursuit of an amateur, hobbyist, or career volunteer activity that captivates its participants with its complexity and many challenges. It is profound, long-lasting, and invariably based on substantial skill, knowledge, or experience, if not on a combination of these three. It also requires perseverance to a greater or lesser degree (Stebbins 2001: 54).

Modpolen til seriøs fritid er casual fritid. Som navnet antyder adskiller casual fritid sig fra den seriøse fritid ved ikke at kræve samme grad af færdigheder, flid og tid som de seriøse fritidsaktiviteter. Casual fritid er anderledes kendetegnet ved aktivitetens kortvarige karakter og den umiddelbare tilfredsstillelse, som aktiviteten indebærer (Stebbins 2001: 53). Stebbins (1997: 18) definerer casual fritid som:

"... immediately, intrinsically rewarding, relatively short-lived pleasurable activity requiring little or no special training to enjoy it."

Som Stebbins (1992: 6) pointerer, så udgør seriøs og casual fritid to yderpoler på et kontinuum for fritidsaktiviteter. Der findes således gradueringer og nuancer af seriøsiteten såvel som "casualiteten", der knytter sig til den enkelte fritidsaktivitet. Dette perspektiv knytter sig bl.a. til Stebbins forståelse af, at det, den enkelte får ud af at deltage i en aktivitet, er resultatet af, hvor meget han eller hun investerer i aktiviteten: *"little efforts returns little benefits, great efforts returns great benefit"* (Stebbins 1980: 416).

5.1.1 Gevinster

Ifølge Stebbins (1992: 94-95) knytter der sig en række af gevinstformer til særligt deltagelsen i en seriøs fritidsaktivitet. Den palette af gevinstformer, som Stebbins fremfører, fremstår som et forklaringsdygtigt perspektiv i forhold til at identificere og klarlægge, hvilke (positive) oplevelser de interviewede flygtninge har med at deltage i roklubben og volleyballklubben. Stebbins (1992: 94-95) fremfører i alt ni gevinster og kategoriserer dem efter personlige og sociale gevinster. Særligt gevinstformernes fingrenede karakter og dermed de forskellige varianter og nuanceringer af personlige såvel som sociale gevinstformer fremstår som analytisk anvendelige, da de kan være med til at spotte de nuanceforskelle, der knytter sig til flygtningenes oplevelser med at deltage i en idrætsforening. Gevinstformerne betragtes derfor som et fintfølede analytisk redskab, der kan bidrage til specialets ambition om at belyse specialets empiri genstandssensitivt. Nedenfor er de ni gevinstformer præsenteret og kategoriseret efter Stebbins (1992: 94-95) opdeling af personlige og sociale gevinster:

Personlige gevinster:

- 1. *selvaktualisering*: refererer til individets mulighed for at udfolde sit potentiale ved at udvikle sit talent, færdigheder og viden igennem aktiviteten.
- 2. *selvudtrykkelser*: er relateret til ovenstående gevinstform og henviser til individets muligheder for at udtrykke sine personlige kompetencer.
- 3. *selvopfattelse*: drejer sig om at udvikle en positiv identitet, der forbindes med et givent felt, fx dét at være fodboldspiller.
- 4. *selvtilfredsstillelse*: handler om nydelse og velbehag. Gevinsten indebærer således et hedonistisk aspekt.
- 5. *Selvberigelse*: er et udtryk for, at individet udrustes med moralske, kulturelle og intellektuelle ressourcer.
- 6. *Genskabelse*: referer til, at amatøraktiviteten kan fungere som et pusterum/åndehul, hvor individets tanker kan blive distraheret fra andre forhold, der fylder i individets hverdag, samt modvirke træthed, kedsomhed og anspændthed.
- 7. *Monetær profit*: henviser til, at der i nogle (få) tilfælde kan være en økonomisk gevinst ved at deltage i aktiviteter.

Sociale gevinster:

- 8. *Social tiltrækning*: indebærer det sociale kammeratskab, der kan opstå omkring en aktivitet, den sociale appel det kan have at have samme interesse og den glæde det kan være at deltage i en aktivitet.
- 9. *Gruppe præstation*: er et udtryk for den gevinst, der udspringer af, at individet har bidraget positivt til en kollektiv bedrift, fx ved at være en del af et idrætsholds sportslige præstation.

(Stebbins 1992: 94-95; Goli 2016: 184-185).

Ligesom der knytter sig gevinster til deltagelse i en seriøs fritidsaktivitet, er der ligeledes gevinster forbundet med deltagelse i casual fritidsaktiviteter. Stebbins (1997: 21) fremhæver tre gevinstformer, der primært er forbundet med dyrkelsen af en casual fritidsaktivitet. Det drejer sig først og fremmest om det hedonistiske aspekt, der er knyttet til glæden ved at lave noget, man synes er sjovt, hvilket Stebbins kalder for *selvtilfredsstillelse*. Dernæst er casual fritid ligeledes forbundet med muligheden for *genskabelse* (Stebbins 1997: 21), hvilket med andre ord kan beskrives som deltagernes mulighed for at samle ny energi. Sidst men ikke mindst kan deltagelse i en casual fritidsaktivitet og dermed deltagelsen i en aktivitet, man er fælles omkring, være med til at skabe en social appel – en gevinst Stebbins (1997: 21) betegner *social tiltrækning*. Som ovenfor præsenteret knytter disse tre gevinster sig ligeledes til deltagelsen i en seriøs fritidsaktivitet. Der forekommer således overlap imellem de forskellige gevinster, der hhv. knytter sig til seriøse fritidsaktiviteter og casual fritidsaktiviteter (Stebbins 1997: 21). Imidlertid synes deltagelse i casual fritid primært at være forbundet med ”nydelse” og ”følelse”, hvorimod deltagelse i en seriøs fritidsaktivitet ifølge Stebbins (1997: 21) er forbundet med ”tilfredsstillelse” og ”berigelse”.

Som et supplement til denne teoretiske forståelsesramme inddrages belonging-teori med henblik på at belyse, hvilke aspekter der har betydning for flygtningenes tilknytning til idrætsforeningerne – herunder hvilke aspekter, der har betydning for flygtningenes inklusion i foreningsidrættens fællesskaber.

5.2 Belonging

Med inspiration fra Spaaijs (2015) studie, der indgår i specialets litteratur-review, inddrages det teoretiske perspektiv, *belonging*. Belonging er et begreb, hvis definition fremstår uklar og svagt teoretiseret (Antonsich 2010: 645). Nærværende speciale vil derfor sammensætte en teoretisk collage af udvalgte teoretiske udpluk fra et review af belonging-begrebet (Antonsichs 2010). Denne proces er vejledt og inspireret af, hvilke aspekter ved belonging-begrebet Spaaij (2015) anvender i sit studie af flygtninges tilknytning i regi af idrætsklubber, og ikke mindst hvilke teoretiske perspektiver og begreber der fremstår forklaringsdygtige over for specialets empiri.

På baggrund af eksisterende litteratur identificerer Antonsichs (2010: 647) en håndfuld faktorer med betydning for individets såkaldte *place-belongingness* – altså individets følelse af at høre hjemme et sted. Særligt to faktorer, navnlig de *relationelle og kulturelle faktorer*, fremstår som forklaringsdygtige perspektiver at bringe i dialog med specialets empiri med henblik på at indfange de aspekter, der har betydning for flygtninges tilknytning til idrætsforeningerne. På trods af at begrebet place-belongingness umiddelbart synes at være et udtryk for en fysisk sted-tilknytning, vælger dette speciale at foretage en mere generel og bred læsning af begrebet i tråd med begrebets grundlæggende multidimensionale karakter (Antonsich 2010: 645).

De relationelle faktorer er et udtryk for de sociale relationers betydning for den enkeltes tilknytning til et sted (Antonsich 2010: 647). I tilknytning hertil fremhæver Antonsich (2010: 647) den såkaldte *belongingness hypotese*, der er et udtryk for, at en følelse af (gruppe)tilknytning bedst udvikles igennem nære og længerevarende relationer med jævnlige interaktioner. Derimod bidrager tilfældige sociale hverdagsinteraktioner ikke på samme måde til opbygningen af betydningsfulde sociale relationer, hvilket er betydningsbærende for følelsen af tilknytning (Antonsich 2010: 647-648).

Kulturelle faktorer – særligt sproget – er et andet betydningsfuldt aspekt i forhold til individets følelse af tilknytning. Sproget er netop individets vej til at gøre sig forstået og forstå sin omverden – og dermed et betydningsfuldt aspekt i forhold til individets følelse af tilknytning. I relation hertil kan sproget bidrage til at skabe en såkaldt *warm sensation*, der er et udtryk for, når personer, der taler samme sprog, forstår hinanden såvel som hinandens religiøse og kulturelle praksisser og derigennem opnår en følelse af at høre hjemme (Antonsich 2010: 648).

5.2.1 Politics of belonging – en form for boundary work

Følelsen af tilknytning er tæt knyttet til de diskursive praksisser, der er bestemmende for, om en person er inkluderet eller ekskluderet fra et fællesskab (Antonsich 2010: 649). Belonging-begrebet er dermed forbundet med, hvad der kan kaldes en form for socialt *boundary work* (Antonsich 2010: 649; Spaaij 2015: 305). Boundary work indebærer to grupper – dem, der kræver belonging og dem, der har magten til at tildele belonging (Antonsich 2010: 650). Denne form for socialt grænsedragingsarbejde kan således være med til at konstruere positionerne ”os” og ”dem” (Antonsich 2010: 649; Spaaij 2015: 305). Dette magtspil er netop essensen i det, der bliver betegnet: *Politics of belonging* (Antonsich 2010: 649). I relation til dette perspektiv fremhæver Spaaij (2015: 305) distinktionen mellem begreberne *søgning* og *tildeling* som informative begreber ift. at indfange de grænsedragende praksisser, der er med til at differentiere ”os” og ”dem”. Særligt sproget er tæt knyttet til konstruktionen af ”os” og ”dem” (Antonsich 2010: 648). I forlængelse heraf kan foreningsidrætten ifølge Spaaij (2015: 305) betragtes som en socialitet, hvor belonging forhandles i hverdagen. Dermed skal politics of belonging – herunder boundary work-perspektivet – fremhæves, som et interessant perspektiv til at belyse den form for socialt grænsedragingsarbejde, der kan forventes at finde sted, når nye medlemmer med flygtningebaggrund skal blive en del af et etableret foreningsfællesskab.

5.3 Aktivitetsforeningen

Det tredje og sidste teoretiske perspektiv, der inddrages i analysen, er en definition og typologi over foreningsidrætten, som er udviklet af Bjarne Ibsen (2006). Denne typologi er udviklet med afsæt i, hvad der kendetegner idrætsdeltagernes tilknytning til foreningsfællesskabet, herunder: ”Hvad er det, som medlemmerne ’forenes’ om, hvad har medlemmerne primært til fælles, hvad knytter medlemmerne til foreningen, og hvad holder fællesskabet sammen?” (Ibsen 2006: 26).

Ibsen (2006: 26) fremfører fire forskellige foreningstyper. Dette speciale koncentrerer sig dog kun om den ene – nemlig *aktivitetsforeningen*, der ifølge Ibsen (2006: 30) er den foreningstype, der findes flest af. Det skyldes, at netop denne foreningstype, hvor interessen for aktiviteten står i centrum, synes at være rammende for de idrætsforeninger, som specialets empiri er indsamlet i. Hvilke sociale aspekter, der kendetegner aktivitetsforeningen, synes derfor at være et forklaringsdygtigt perspektiv i forhold til at belyse flygtningenes deltagelse i roklubben og

volleyballklubben, og hvilke faktorer der har betydning for deres plads i foreningsfællesskabet.

Som navnet antyder, er aktiviteten omdrejningspunktet i aktivitetsforeningen. Foreningens formål er at dyrke en bestemt aktivitet, fx at ro eller spille volleyball. Foruden at være optaget af aktiviteten som et mål i sig selv, så er aktivitetsforeningen ligeledes kendetegnet ved en vis formålsrationalitet, der kommer til udtryk igennem fx præstations- og aktivitetsfremme (Ibsen 2006: 31). Medlemmernes deltagelse er lystbetonet og interessebestemt, og den fælles interesse for aktiviteten er kernen i aktivitetsforeningens fællesskab (Ibsen 2006: 31). Det er således at betragte som et emotionelt motiveret fællesskab (Ibsen 2006: 27; 31). Aktivitetsforeningen har desuden en medlemsorienteret og indadvendt karakter, og orienterer sig ikke udad mod andre samfundspolitiske spørgsmål (Ibsen 2006: 31; 32), som eksempelvis integration af flygtninge. Hvad, der yderligere kendetegner aktivitetsforeningen, vil blive gemt til specialets metodekapitel, hvor en mere detaljeret beskrivelse af aktivitetsforening vil blive udfoldet med henblik på at bringe dette teoretiske perspektiv i tæt dialog med specialets empiri.

Med inddragelse af det teoretiske perspektiv, *aktivitetsforeningen*, bliver det muligt at zoome ind på, hvilke særlige kendetegn ved foreningsidrætten der har betydning flygtningenes muligheder for at blive en del af idrætsforeningernes fællesskab. Perspektivet betragtes dermed som et anvendeligt teoretisk supplement til ovenstående belonging-teori, som bidrager med et mere generelt perspektiv på, hvilke relationelle og kulturelle faktorer der har betydning for individets tilknytning til et sted og en socialitet. Endvidere muliggør inddragelsen af aktivitetsforeningsperspektivet en teoretisk perspektivering af, hvilke overvejelser såvel som motiver, der knytter sig til inklusion af flygtninge i foreningsidrætten – set ud fra foreningsrepræsentanternes optik.

6 Analyse

På baggrund af mønstre i det empiriske materiale er der udviklet en række tematikker til at indfange, hvad der kendetegner flygtnings deltagelse i foreningsidrætten – set ud fra flygtingenes og formændenes perspektiv. Analysen indledes med at belyse, hvad der kendetegner flygtnings deltagelse i hhv. roklubben og volleyballklubben og deres plads i foreningsfællesskabet. Dernæst belyses flygtingenes motivation for at dyrke idræt. Derefter flyttes fokus over på foreningsrepræsentanterne med henblik på at belyse, idrætsforeningernes overvejelser ang. inklusion af flygtninge. I forlængelse heraf behandler analysen, hvad inklusion af flygtninge har haft af betydning for idrætsforeningerne. Dernæst belyses, hvilke udfordringer der knytter sig til foreningsidrættens inklusion af flygtninge såvel som flygtingenes deltagelse i foreningsidrætten. Analysens sidste tematik belyser, hvilke gevinster flygtninge kan opleve ved at deltage i en idrætsforening, og hvorvidt disse gevinster synes at relatere sig til et integrationsmæssigt potentiale

6.1 En del af foreningsfællesskabet?

Med afsæt i problemformuleringens sigte om at undersøge flygtingenes deltagelse i foreningsidrætten vil dette analyseafsnit behandle, hvorvidt der synes at forekomme en inklusion af flygtingene i de to klubber. Analyseafsnittet vil således have fokus på den sociale dimension, der knytter sig til flygtingenes position i idrætsforeningernes fællesskab.

6.1.1 I samme båd

Som tidligere beskrevet er de to flygtninge i roklubben tidligere professionelle roere i Iran, og de deltager i dag i roklubben på eliteniveau, hvilket indebærer forholdsvist store træningsmængder. Ramin fortæller, at han ror tre gange om ugen (jf. bil. 7, s. 4), og Omid træner fire til fem gange om ugen (jf. bil. 8, s. 7). Ved at knytte an til Stebbins teoretiske referenceramme kan roernes deltagelse i roklubben karakteriseres som en seriøs fritidsaktivitet, jf. afsnit 5.1, s. 38, da roernes tilgang til deres aktivitet er kendetegnet ved deres dygtighed såvel som ihærdi-

ge træningsindsats. *De er i hvert fald kajakroer med stort K* (bil. 4, s. 2), siger formanden for roklubben om de to roere med flygtningebaggrund. Ifølge formanden er flygtningenes deltagelse desuden kendetegnet ved, at de er blevet en velintegreret del af klubbens foreningsfællesskab. Formanden for roklubben fortæller:

De er jo bare blevet en integreret del af klubben på lige fod med alle andre, ikke også. Og det, derfor er der ikke nogen, der er ikke nogen ting, som man kan sige, der ligesom skiller sig ud. I hvert fald ikke jeg har erfaret. Det er der ikke. Nu har. Jeg kendt dem siden, de kom ind her første gang, ikke også, med tasken under armen (bil. 4, s. 12).

Med afsæt heri kan der argumenteres for, at flygtningenes deltagelse i roklubben afspejler en ”klassisk” og flydende foreningsdeltagelse, hvor roerne med flygtningebaggrund smelter ind i foreningsfællesskabet og blander sig med de andre foreningsmedlemmer. I modsætning hertil synes flygtningenes deltagelse i volleyballklubben at være mere afgrænset fra det omkringværende foreningsfællesskab. En analytisk pointe vi vender tilbage.

I overensstemmelse med formandens oplevelse af flygtningenes deltagelse i roklubben giver begge flygtninge udtryk for, at de har skabt en stærk relation til klubben og klubbens andre medlemmer. En relation, der tilsyneladende har haft stor betydning for flygtningene, hvilket Ramin giver udtryk for i nedenstående citat:

Det hjalp faktisk mig rigtig meget der i starten ved at starte heroppe i klubben. Vi lærte meget af de andre, og vi lærte meget dansk. Vi fandt i starten mange gode venner, som vi blev hurtigt, selvom vi var ikke gode til dansk. Men den relation, som vi har i roning, vi skal sidde også i en båd sammen og ro sammen og konkurrere sammen. Det hjalp rigtig meget, at vi hurtigt blev ligesom en familie. Og mine venner er ikke bare kun mine venner. Det er mine brødre (bil. 7, s. 7).

Samme oplevelse af, at roklubben har været med til at knytte betydningsfulde sociale bånd genfindes i interviewet med Omid:

Faktisk nu er bliver en del af mit liv. Min familien i klubben nu (bil. 8, s. 5).

Denne stærke relation til klubben såvel som til klubbens andre medlemmer synes at være med til at understrege karakteren af flygtningenes deltagelse i roklubben – altså at de er blevet en velintegreret del af roklubbens foreningsfællesskab, hvilket Omid ligeledes sætter ord på i nedenstående citat:

O: Ja, du ved, bare snakke og faktisk nu kommer i aften snart mine venner også, vi bare sammen altid, vi bliver inviteret og så, du ved, vi er unge mennesker og så, alle de trænere, de er også unge. Vi bliver inviteret af dem, og så vi kender mere traditioner og kultur og hvordan danskere. Det var også, vi lærte kende hinanden. Ja. Og så vi er nogle rigtig gode venner, når vi har problem, vi ringer til hinanden og ja, eller. Når jeg får en mærkelig brev fra kommunen eller et eller andet, he he.

[...]

I: Og altså, sådan, hænger I også ud med vennerne...

O: ...Ja, ja...

I: ...sådan uden for klubben, eller hvad man skal sige?

O: Ja, ja. Det gør vi meget. Det er faktisk tit vi inviterer hinanden hos hinanden, weekend og. Ja. Bare lidt hygge sig, og vi tager i byen nogle gange, ikke så tit, men ja (bil. 8, s. 6).

Ramin giver ligeledes udtryk for, hvordan de bliver inviteret med til hinandens fødselsdage. Derudover fortæller han, at han ligeledes har været med på træningslejr:

Hver gang, når en der har fødselsdag. Så vi bliver selvfølgelig inviteret, og. Vi hygger os. Vi er sammen. Vi fester sammen. Og ja, det er virkelig dejligt. Nej. Vi tager også nogle gange til træningslejr. Her i Danmark. For eksempel en anden by. Sidste år var vi nogle stykker, som tog til træningslejr i en anden by, og vi sov sammen, spiste sammen, og det var rigtig hyggeligt (bil. 7, s. 7).

Deltagelse i træningslejr indebærer således meget samvær mellem deltagerne, hvilket kan formodes at være med til at knytte deltagerne tættere sammen. I relation hertil kan en mulig forklaring på denne positive fortælling om flygtningenes inklusion i roklubbens foreningsfællesskab tænkes at knytte sig til roernes idrætstalent. Først og fremmest har flygtningenes seriøse idrætsdeltagelse i roklubben indebåret megen træning, hvilket har betydet, at flygtningene har opholdt sig meget i roklubben og derigennem haft hyppige møder med klubbens andre medlemmer. Derudover kan der advokeres for, at deltagelse i træningslejre, hvor roerne træner, spiser og sover sammen såvel som deltagelse i andre sociale arrangementer, fx fødselsdage, bidrager til, at flygtningene møder og oplever de danske medlemmer i andre sociale sammenhænge. Med inspiration fra *belongingness hypotesen*, jf. afsnit 5.2, s. 41, kan der advokeres for, at flygtningenes kontinuerlige møder med klubbens andre medlemmer har været befordrende for flygtningenes opbygning af betydningsfulde relationer og derigennem skabe en tilknytning til klubben. Hvilke andre forhold, der kan være forklarende for flygtningenes stærke tilknytning til roklubben vil blive løbende blive belyst igennem analysen.

6.1.2 På hver sin side af nettet

Ved at knytte an til Stebbins teoretiske differentiering, jf. afsnit 5.1 s. 38, kan der advokeres for, at flygtningenes deltagelse i volleyballklubben for nogens vedkommende er kendetegnet ved at være en casual fritidsaktivitet – altså bare for hyggens skyld. Denne afslappede tilgang til idrætten kommer bl.a. til syne i formandens beskrivelse af flygtningeholdets volleyballdeltagelse:

De kommer jo bare i det tøj, de nu engang kan finde frem til og, og sko osv. Så der render fodboldsko rundt og indendørs sko osv. Altså sådan en mærkelig sammensætning osv. Men de går bare ind, og så hygger de sig og har det skide sjovt og pjatter med hinanden osv., ikke. Og der, altså. Der er ingen ond stemning og hente på noget tidspunkt til trods for, at de jo. Altså, det er jo ikke volleyball, de spiller, hvis man kan sige det sådan. Det er, de overtræder, og de går i nettet osv. Men der er bare ikke, altså. De har det bare sjovt (bil. 3, s. 7).

Stebbins (1997: 17-18) pointerer imidlertid, at forståelsen af, hvorvidt en aktivitet skal forstås som en casual eller seriøs fritidsaktivitet hænger sammen med øjnene, der ser. Med afsæt heri kan der argumenteres for, at flygtningene kan opleve deres deltagelse i volleyballspillet langt mere seriøst, end formanden beskriver. Flygtningenes ugentlige volleyballtræning kan desuden indikere, at der i flygtningenes volleyballdeltagelse er elementer, der knytter sig til deltagelse i en seriøs fritidsaktivitet. Det skyldes, at denne kontinuerlige træningsindsats vidner om en stabilitet og ihærdighed, der bl.a. kendetegner en seriøs fritidsaktivitet, jf. afsnit 5.1, s. 38. På den anden side kan Yonas' beskrivelse af flygtningenes begrænsede volleyballfærdigheder pege mere i retningen af, at det er en casual fritidsaktivitet:

Dem, der har spillet her, de har ikke erfaring eller oplevelse. Det har vi ikke, så det. Det har ikke experience, det har vi ikke. We have not experience. Danskerne er, ja, de spiller rigtig godt. Kraft. Sådan noget. Jo. Fordi. Da jeg var i Eritrea, jeg også spillede volleyball også og så lige nu også, men de fleste [?]. [?]. De fleste der har lige startet her. Ja. Så der er nogle også, de er vilde med den måde spille volleyball også. Ja. Men nu jeg og en anden fra holdet også, vi lærte dem. Så nu de kommer lidt bedre, ja (bil. 6, s. 9).

Som antydnet i afsnittet ovenfor er karakteren af volleyballspillernes deltagelse i volleyballklubbens foreningsfællesskab forskellig fra roernes. Det skyldes først og fremmest, at karakteren af flygtningenes deltagelse i idrætsforeningerne synes at variere på et seriøst-casual kontinuum, hvor roernes deltagelse overordnet set er kendetegnet ved en mere udpræget seriøsitet sammenlignet med volleyballspillerne. I tilknytning hertil kan det forhold, at Stebbins forbinder tre gevinster med deltagelse i en casual aktivitet og ni gevinster med deltagelse i en

seriøs aktivitet, jf. afsnit 5.1.1 s. 39 skabe en formodning om, at roerne oplever flere gevinster sammenlignet med volleyballspillerne. Flygtningenes deltagelse i idrætsforeningerne synes desuden at adskille sig fra hinanden, hvad angår deres plads og inklusion i foreningsfællesskabet. Henok, der også spiller på volleyballklubbens flygtningehold fortæller om deres relation til de andre medlemmer i klubben:

Det er bare meget med os. Det er ikke. Vi har ikke noget at gøre med de andre hold. Der er nogle fra vores hold, som spiller med dansk hold i andre klubber, men. Ellers vi har ikke noget med dem at gøre. Vi møder op her og spiller (bil. 5, s. 7).

Denne betragtning synes umiddelbart at blive understøttet af de observationer, der blev foretaget ifm. flygtningenes træning:

Til træningen er der et hvidt stykke lærredsgtigt stof, der adskiller flygtningeholdets bane og den bane, hvor på mix-holdet spiller. Hvor det de foregående gange har været et gennemsigtigt bold-net, der har adskilt banerne fra hinanden, er det i dag et stykke stof, man ikke kan se igennem (bil. 9, s. 3).

En tydelig kontrastering imellem de to klubber synes således at være den relation, som flygtningene har til de andre medlemmer i klubben. Hvor roerne ror sammen med klubbens andre medlemmer – nogle gange endda foran dem – ses der anderledes en tendens til, at flygtningene i volleyballklubben anderledes eksisterer parallelt – både rumligt og socialt – med klubbens andre medlemmer. På baggrund af en uformel samtale med en af klubbens damespillere synes det desuden at blive understøttet, at flygtningeholdet ikke har meget med klubbens andre medlemmer at gøre (bil. 9, s. 2). Formanden for volleyballklubben underbygger ligeledes oplevelsen af, at flygtningeholdet ikke har meget med de andre medlemmer at gøre:

... og så handler det jo om det sociale i det bagefter, hvor at man ser, jamen de hører sammen, man kan se, at der er et fællesskab hos dem. Også til trods for, at de måske ikke snakker så meget med de andre medlemmer, men man bliver smittet af at sidde og kigge på og sidde og se på dem spille, ikke, fordi at de har det bare sjovt, og de griner, og de kegler rundt og kommer til skade osv. ikke. Men de har det bare sjovt og er glade. Det er jo det, der er det vigtigste for os (bil. 3, s. 24).

De forskellige deltagelsesformer, som præger de to klubber, kan således indikere, at deltagelsesformen er et betydningsfuldt aspekt i forhold til flygtninges inklusion i foreningsfællesskabet. Et separat hold for flygtninge i regi af en idrætsforening synes ikke at muliggøre samme grad af social relationsdannelse på tværs af etnicitet og kultur som en mere ”klassisk” foreningsdeltagelse. Imidlertid kan ovenstående citat indikere at på trods af, at der ikke sker

en brobygning ind til det etablerende foreningsfællesskab, så opstår der en anden type fællesskab – et fællesskab blandt flygtningene på det separate hold.

6.1.3 De fysiske rammers betydning – klubhusets værdi

Et andet aspekt, der kom til syne ifm. besøgene i henholdsvis roklubben og volleyballklubben, var betydningen af de fysiske rammer. Tilstedeværelsen af fysiske mødesteder, hvor klubbens personer med flygtningebaggrund kan møde klubbens danske medlemmer, synes at være et betydningsfuldt aspekt i forhold til at forbedre flygtningenes muligheder for at blive en inkluderet del af foreningsfællesskabet. En iøjnefaldende forskel mellem de to klubber var netop tilstedeværelsen (og fraværet) af et fysisk rum, hvor idrætsdeltagerne har mulighed for at mødes før og efter deres træning. I volleyballklubben var der mulighed for at hænge ud i klubhusets køkken/fællesrum. Formanden for roklubben sætter ord på det sociale møde, der finder sted ifm., at de har været ude at ro:

Men vi kan lave noget kaffe og vi får noget brød osv. og sidder og hygger os, når vi har været ude at ro. Vi kan sidde og snakke om, fortalt nogle gode løgnehistorier osv., ikke også. Og hvad der nu hører til. Og så skilles vi, og så mødes vi typisk et par gange om ugen, og der er, de der eliteroere, de er så, det kan jo godt være hver dag. Op til flere gange om dagen (bil. 4, s. 17).

I og omkring den idrætshal, hvor flygtningeholdet spiller volleyball er der anderledes ikke en fysisk ramme, der indbyder til, at idrætsdeltagerne kan hænge ud efter træning. Volleyballklubben har ligesom roklubben et klubhus. Imidlertid ligger dette klubhus et andet sted i byen ved en anden idrætshal, hvor volleyballklubben også har haltider. Volleyballklubben er således geografisk spredt ud over byen, hvorimod roklubben er en geografisk samlet enhed. Et fysisk mødested, fx et klubhus, synes således at være en rammebetingelse for, at der kan skabes sociale møder, der ligger i forlængelse af idrætsaktiviteten. Derudover kan der advokeres for, at et fysisk rum, som fx et klublokale, kan være med til at skabe rammer, hvori klubmedlemmerne kan føle sig hjemme og skabe en tilknytning til klubben. Et aspekt, der kan ses afspejlet i nedenstående observation fra roklubben:

Da jeg ankommer til klubhuset, møder Ramin mig i døren og byder mig velkommen med et smil. Interviewet afholdes ved et langbord i klubbens køkken/opholdsrum. Inden interviewet starter, byder Ramin mig på en kop kaffe. Han undskylder og beklager på forhånd, hvis kaffen er lidt stærk. Det virker til, at han føler sig hjemme (bil. 9, s. 4).

6.2 Flygtningenes motivation for idrætsdeltagelse

I dette analyseafsnit vil vi se nærmere på, hvilke forhold der har været motiverende for flygtningenes deltagelse i foreningsidrætten. Analyseafsnittet vil dermed rumme en præsentation af, hvilke bevæggrunde flygtningene fremhæver som betydningsfulde for deres idrætsdeltagelse.

6.2.1 Kærligheden til idræt

En grundlæggende drivkraft bag flygtningenes deltagelse i idrætten er – ikke overraskende – deres interesse og passion for idræt. Med andre ord synes kærligheden til idræt dermed at udgøre en helt grundlæggende komponent for flygtningenes foreningsdeltagelse. Yonas, der spiller volleyball på flygtningeholdet, giver udtryk for denne kærlighed til idræt, da han bliver spurgt om, hvad det betyder for ham at komme ud og spille volleyball. Han forklarer:

Jeg elsker sport. Jeg kan godt lide spille volleyball, jeg kan godt lide spille fodbold. Og jeg dyrker motion også, så. Ja, sport is, is my life, you know (bil. 6, s. 7).

Med afsæt i ovenstående udtalelse kan der advokeres for, at denne grundlæggende kærlighed og interesse for idræt er tilskyndende for Yonas' idrætsdeltagelse. I forlængelse heraf vil vi give ordet til Ramin fra roklubben, der giver udtryk for samme kærlighed for idræt:

... jeg kan aldrig forlade min kajakroning og lade være med at ro, fordi jeg elsker det. Det er blevet en del af mit liv. Som måske bare frivillig, fritidsinteresse, kan man sige (bil. 7, s. 7).

Denne kærlighed til idræt er ligeledes blevet spottet af formanden for volleyballklubben. Han differentierer imellem kærligheden for sin "egen" idræt, altså en glæde ved at få mulighed for at dyrke en aktivitet, man har kendskab til og kompetencer inden for, og den mere amatørstiske glæde og forkærlighed for boldspil. I nedenstående citat kommer det således til udtryk, at forkærligheden for idræt ikke nødvendigvis kun er forbundet med en særlig idrætskompetence eller –talent:

Det er ikke sikkert, at det er alle dem, der er der om mandagen, der elsker volleyball og det er også fair nok, men, som jeg sagde til dig, man kan tydeligt se på dem, der har spillet før, hvor meget det betyder for dem og komme ind i en hal igen og få lov til at være med til det der. Ligeså meget, som man kan se det på de der

boldidioter, som der bare elsker en bold. Uanset om det er en fodbold, eller en basketball. Det. Vi skal bare ind og røre en bold, ikke (bil. 3, s. 24).

Der kan således argumenteres for, at kærligheden til idræt, der tilsyneladende synes at præge flygtningenes idrætsdeltagelse, er en motivationsfaktor, der flugter med aktivitetsforeningens – herunder idrætsforeningernes – grundlæggende karaktertræk som lystbetonede og emotionelle interessefællesskaber. På baggrund heraf kan der argumenteres for, at flygtningenes passion for idræt er godt udgangspunkt for at blive en del af en idrætsforening. Imidlertid vil det vise sig, at passion og interesse for en idrætsaktivitet i sig selv umiddelbart ikke er nok i forhold til at opnå plads i en idrætsklubs foreningsfællesskab.

6.2.2 Idrætskultur og -identitet

”Idræt som identitet” er et tema, der synes tæt beslægtet med ovenstående. Imidlertid synes idræt som identitet at være mere udpræget for roerne, der som bekendt er kendetegnet ved deres mere seriøse idrætsdeltagelse. Det faktum, at idrætten har fyldt meget i roernes liv, inden de kom til Danmark, såvel som den identitet, der kan være forbundet med at være idrætsudøver, kan ses som en anden faktor, der har trukket flygtningene ind i foreningsidrætten. I nedenstående citat, fortæller Ramin om, hvorfor det var et naturligt valg for ham at fortsætte med at ro, da ham kom til Danmark:

Og jeg skal også sige, at vi havde også en baggrund. Jeg var også eliteroer Iran. Så det var naturligt, da vi kom herop, se på at komme og starte i en roklub igen. Ja. Det var hele mit liv, der hvor, Iran, før jeg flygtede. Jeg har roret næsten 12 år. Så da vi kom til Danmark søgte jeg at finde en god klub til at begynde at træne, og så fandt vi her roklubben, og så begyndte jeg at træne (bil. 7, s. 2).

Særligt én lille sætning i ovenstående citat synes at udtrykke hvordan idræt kan være en identitetsmarkør. Her tænkes særligt på sætningen: *Jeg var også eliteroer Iran*. Roning var ikke noget Ramin ”bare” gjorde, men derimod var han eliteroer. I dette udtryk kan der således skimtes forskellen mellem at gøre noget, fx at udøve en idræt og at være noget, fx eliteroer. Heri ligger der en indikation af, at eliteroning har haft en betydning for Ramins selvidentitet. Samme forhold kan ligeledes skimtes i Omids udtalelse: *Ja, jeg er kanoroer (bil. 8, s. 8)*. Med afsæt i denne forståelse af idrætten som identitetsmarkør kan der skimtes en selvfølgelighed i også at skulle dyrke sin idræt i Danmark. Ved at knytte an til Stebbins ni gevinstformer, jf. afsnit 5.1.1, s. 39, kan der advokeres for, at den identitet som flygtningene finder i det at være roer

kan afspejle hele tre af Stebbins gevinstformer – hhv. *selvaktualisering*, *selvudtrykkelser* og *selvopfattelse*. Tre begreber, der til sammen kan betragtes som et udtryk for, at flygtningene igennem deltagelse i roklubben får mulighed for at udvikle såvel som udtrykke deres idrætstalent – og derigennem udvikle en positiv selvopfattelse som roer.

Til sammenligning med roerne, synes volleyballspillerne ikke i lige så høj grad at knytte deres identitet op på deres idrætsaktivitet. Derimod fremstår de idrætskulturer og idrætserfaringer, som flygtningene har med sig fra deres hjemland, at være forbundet med volleyballspillernes motivation for at dyrke idræt i Danmark – herunder særligt volleyball. Det der kunne betegnes som ”det idrætskulturelle bagland” synes nemlig at rumme en særlig forklaringskraft over for, hvilken idrætsgren den enkelte flygtning kommer i gang med at dyrke.

Bevæggrunden for at omtrent tyve mænd fra Eritrea spiller volleyball sammen hver mandag i en idrætshal i Danmark og ikke går til håndbold, badminton – eller roning for den sags skyld – kan synes at have rødder i den eritreanske idrætskultur. Her betegnes fodbold, volleyball, atletik og cykling som de mest populære idrætsgrene i landet – herunder er særligt volleyball vokset i popularitet (Jean-Jacques 2015: 446). Den eritreanske volleyballkultur kan ligedan skimtes i nedenstående udtalelse, hvor Henok fra volleyballklubben forklarer, hvorfor de begyndte at spille volleyball:

Det er normalt, vi plejer, vi er unge, og vi plejer at spille volley og fodbold i Eritrea (bil. 5, s. 2).

Foruden at være et udtryk for, at volleyball er et kendt og populært spil i Eritrea, så kan ovenstående citat ligeledes ses som et udtryk for, at det at være vant til at dyrke en idræt i sin fritid har en betydning for at komme til at dyrke idræt igen i Danmark. Det, at mændene fra Eritrea har fået en haltid i regi af volleyballklubben, muliggør således, at Henok kan fortsætte med at lave det, han plejede at gøre, inden han flygtede til Danmark. Måden hvorpå han kom i gang med at spille volleyball i Danmark kan ligeledes synes at afspejle den idrætskultur, han kommer fra, da han startede med at spille volleyball udendørs i en af byens parker:

Sidste år begyndte jeg at spille med mine venner [?] udenfor i parken. Så en af mine venner, så snakkede de med kommunen, og kommunen. Jeg har snakket med dem, at hvis de kan skaffe os indendørs, for der kommer vinter, så. De sagde okay, og der er muligheder at komme på skolen, så kom vi på den måde at spille indenfor (bil. 5, s. 2).

Forklaring på, at Henok startede med at spille volleyball udendørs, kan betragtes som et resultat af den eritreanske volleyballkultur, hvor spillet ifølge Henok altid foregår udendørs:

Men, der er ikke indendørs i Eritrea eller Afrika for der er altid [...] Ja. Hvis det er dårligt vejr, så spiller vi ikke. Ellers spiller vi altid udenfor (bil. 5, s. 6).

6.2.3 Mental sundhed

Bevidstheden om fysisk aktivitets betydning for den mentale sundhed, synes at være et andet argument for, at flere af flygtningene dyrker idræt. I tilknytning hertil giver Yonas fra volleyballklubben udtryk for, at hvis han ikke har mulighed for at være aktiv eller dyrke sin interesse, så kan det få en negativ effekt på hans mentale sundhed.

...hvis jeg kan ikke spille volleyball eller fodbold eller [?] ikke gå til fitness, så jeg bliver lidt [?], så jeg bliver stresset (bil. 6, s. 7).

Omid fra roklubben giver ligeledes udtryk for, at hvis ikke han havde haft mulighed for at dyrke sin idræt, så kunne det have haft konsekvenser for hans mentale sundhed. I denne forbindelse tænker han tilbage på sin tid på asylcenteret i en lille dansk by, hvilket var en stor omvæltning for én som ham, der havde været vant til at bo i en af Irans millionbyer. Muligheden for at komme ud og dyrke sin interesse var derfor af stor betydning – måske af endnu større betydning dengang, da han boede på asylcenteret, hvilket nedenstående citat kan indikere:

I: [...] hvis du kan fortælle lidt mere om, hvorfor det var vigtigt for dig og komme berud og være aktiv?

O: Fordi ellers jeg bliver et eller andet psykisk problem. Fordi jeg var meget. Jeg kommer fra en stor iransk by, der bor flere millioner mennesker. Så meget aktiv. Meget larm og alle mulige. Det bliver væk, og så jeg kommer på stranden, jeg bor. He. [...] He he. Bare hele den by måske 700 mennesker, 500 plus asylcenter. [...] det er fint. Det er dejligt. Strand og skoven og tur. Så hvad så mere. Ingen. Ikke så meget aktivitet, men faktisk heldigvis vi havde en aktivitetsbus, hvor man kan spille bordfodbold og lidt cykeltræning, og der kommer nogle gange danskere og fest, og ja. Så spiller pool, og ja. Det var fint, men det er ikke min hobby eller. Det er ikke så meget interesserer. Ja. Fordi jeg har gjort, når man har gjort et eller andet professionelt. Du ved. Jeg bliver sådan ligesom narkoman, du ved, med kroppen [...] Ja, da jeg begyndte og så kommer igen tilbage frem min, du ved, energi og eller (bil. 8, s. 17).

Med afsæt i ovenstående citat kan der endvidere argumenteres for, at behovet for at dyrke sin idræt – og den vane, der er forbundet hermed – er en anden motivationsfaktor for at starte med at dyrke idræt i Danmark. En motivationsfaktor, der tilsyneladende forstærkes, når du

tidligere har dyrket idræt på højt plan. Derudover kan flygtningenes idrætsdeltagelse ses som et værn mod kedsomhed i forsøget på at udfylde et tomrum i hverdagen, hvilket Henok fra volleyballklubben giver udtryk for:

...når vi kommer herop så, i vores fritid, så er der ingenting at lave, så bruger vi til at spille og kender hinanden på den måde (bil. 5, s. 2).

I relation hertil kan flygtningenes deltagelse i en idræt tilsyneladende fungere som en slags abstraktion fra hverdagen, hvilket formanden for volleyballklubben giver udtryk for i nedenstående citat.

[...] man kan se, at de hygger sig og har det sjovt. Med hinanden, til trods for, at de måske har en presset hverdag eller kommer fra noget skidt osv. Men det virker til, at det kommer i baggrunden fordi, at der er altså den her lille runde kugle, der flytter rundt, ikke. Så jeg tror, det betyder rigtig rigtig meget for dem, men jeg vil heller ikke gisne om, hvor meget, altså, hvad det lige er. Men jeg tror, altså jeg kunne se på dem, at de var glade, og de grinte osv. (bil. 3, s. 13).

Med afsæt i Stebbins gevinster ved deltagelse i en seriøs såvel som casual fritidsaktivitet kan der således advokeres for, at ovenstående citater indikerer, at idrætsdeltagelse muliggør *genskabelse*, jf. afsnit 5.1.1, s. 39. Det vil altså sige, at deltagelse i volleyballtræning såvel som roing kan betragtes som et pusterum, hvor flygtningene får mulighed for at abstrahere fra de udfordringer og bekymringer, der kan præge tilværelsen som flygtning i et nyt land. Derudover kan ovenstående citater give udtryk for, at idrætsdeltagelsen er et sted, hvor flygtningene kan samle energi og derigennem modarbejde kedsomhed og anspændthed, jf. afsnit 5.1.1, s. 39. For at blive i Stebbins begrebsunivers kan idrættens betydning for flygtningenes velbefindende desuden relatere sig til gevinstformen *selvtilfredsstillelse*, der netop er et udtryk for den nydelse og glæde, der kan være forbundet med deltagelse i en seriøs såvel som casual fritidsaktivitet, jf. afsnit 5.1.1, s. 39.

6.3 Foreningernes overvejelser om at inkludere flygtninge

Hvor ovenstående analyseafsnit satte fokus på flygtninges motiver for at begynde i en idrætsforening, vil det analytiske opmærksomhedspunkt i dette afsnit være foreningernes overvejelser og motiver for at inkludere flygtninge.

6.3.1 Plads til alle – i princippet

Særligt én begrundelse for at inkludere flygtninge i idrætsforeningerne går på tværs af de to interviews, der er blevet afholdt med klubbernes formænd – nærmere bestemt det grundlæggende princip om, at i idrætsforeningerne er der plads til alle. Formanden for roklubben giver udtryk for denne idé i nedenstående citat:

Klubben den er åben for alle. Altså vi har både handicappede og helt unge mennesker, gamle mennesker og nogle derimellem. Vi har eliteroere, vi har sågar haft én med til olympiaden her sidste gang. Og jamen, der er simpelthen plads til alle. Unge og gamle, tykke og tynde. Alle kan lære og ro i kajak (bil. 4, s. 2).

Formanden for volleyballklubben giver på samme vis udtryk for, at volleyballklubben er åben for alle:

Men hvis de finder en kærlighed til spillet ved at komme, og der står en eller anden og råber af dem, så er det jo sådan, det er jo. Så vi må jo ikke begrænse vores, altså vi må jo ikke begrænse kærligheden til en eller anden ting, fordi, at de kommer fra en anden etnisk baggrund, eller fordi at de er flygtninge, asylansøgere, eller om de er handicappede, eller hvad det så end er. Altså vi nu har vi ikke noget med handicappede at gøre, men hvis det var en mulighed, så skulle vi også nok gøre det. Så. Der. Alt, hvad der har med volleyball at gøre. Det, som det hedder, det er, at det er sporten, vi dyrker, og det er derfor, vi er her. Og det vil vi altid brede ud. Så vi vil aldrig sige nej til tiltag, vi vil aldrig sige nej til spillere, der kommer og spørger, om de må spille, vi har tonsvis af andre nationaliteter i klubben også, som skriver til mig midt i sæsonen og før sæsonen, og nogen skriver et halv år før de kommer til byen og spørger, om må vi spille i din klub osv. ikke. Selvfølgelig må i det, alle må spille i min klub. Fordi det er ikke min klub, det er vores klub (bil. 3, s. 24).

I overensstemmelse med det empiriske fund, som Whyte & Brinkmann (2017: 26) gør sig, begrundet begge formændene flygtningenes deltagelse med henvisning til, at de som klub er åben for. Imidlertid kan der med inspiration fra Ibsens (2006: 31) karakteristik af aktivitetsforeningens fællesskab argumenteres for, at idéen om, at der i idrætsforeningerne er plads til alle, er betinget af en fælles interesse for den pågældende idræt. Tydeligst kommer dette lille

aber dabej til udtryk i formandens udtalelse, hvor han fremhæver, at det er volleyball, det drejer sig om – og så længe det har med volleyball at gøre, så har de plads til alle. På baggrund heraf kan der skimtes det Ibsen (2006: 31) beskriver som *en selektion i periferien*, hvor de personer der ikke deler idrætsforeningens interesse for fx volleyball eller roning bliver sorteret fra. Der kan således argumenteres for, at idrætsforeningernes åbenhed er ”interessebetinget.” Denne såkaldte ”interessebetingede åbenhed” kan ligeledes skimtes i nedenstående citat, hvor formanden for roklubben fortæller, at alle der kommer til klubben er velkomne.

...det er ikke noget med, at vi går ud og søger flygtninge eller går ud og søger krigsveteraner eller noget, men alle, der kommer her, de er velkommen (bilag 4, s. 3).

I udtalelsen *alle, der kommer her, de er velkommen* kan der skimtes den såkaldte ”interessebetingede åbenhed”, da det må forventes, at de personer, der aktivt søger roklubben, har en interesse for sporten.

6.3.2 For sportens skyld

Tæt forbundet med ovenstående begrundelse for at inkludere flygtninge i idrætsforeningerne, er foreningernes bestræbelse på at udbrede sporten til så mange som muligt:

Vores mål overordnet set er jo at få folk til at spille volleyball. Og om det er flygtninge, eller om det er danskere, det er fuldstændig ligegyldigt. [...] men det handler bare om, at vi har, vi havde en ledig baltid, og vi vil hellere fylde den op med nogle, der er glade for at spille volleyball, end at vi vil have, at der står tomt (bil. 3, s. 10).

Inklusionen af flygtninge i volleyballklubben kan således betragtes som et forsøg på at udbrede interessen for volleyball. I forbindelse hermed nævner formanden for volleyballklubben i en anden sammenhæng, at ønsket om at udbede volleyballen til så mange som muligt knytter sig til, at de som forening ikke vil være politiske:

Så vi skal blande os uden om alt, hvad der hedder politik, og vi skal holde vores meninger for os selv. Og så skal vi kigge, hvad vores formål er for volleyball. Og det står sort på hvidt, eller jeg kan ikke huske, om det er sort på hvidt, men det står i hvert fald inde på vores hjemmeside, at vi vil gerne udbrede sporten. Og det gør vi ikke ved at sige nej til asylansøgere eller flygtninge (bil. 3, s. 22).

Samme apolitiske holdning til idrætsforeningens virke giver formanden for roklubben udtryk for:

... som jeg siger, der er ikke noget politisk i det her, altså. Vi er. Klubben er åben for alle. Simplethen. (bil. 4, s. 14).

Med afsæt i disse citater kan der drages en parallel til Bjerregaard et al.'s studie (2009: 60) af "Frivillige trænere i foreningsidrætten", som også kan konkludere, at størstedelen af de frivillige trænere betragter idrætsforeningen som et apolitisk rum i samfundet. På baggrund af begge formænds opmærksomhed på ikke at være politiske, kan der argumenteres for, at denne apolitiske attitude netop giver sig til udtryk ved, at det er idrætsaktiviteten, der er i fokus. På baggrund heraf kan der skimtes aktivitetsforeningens indadvendte karakter, idet begge idrætsforeninger orienterer sig indad mod aktiviteten. Foreningernes inklusion af flygtninge er således ikke et udtryk for et politisk motiveret formål om at bidrage til integrationen af flygtninge, men derimod resultatet af et match mellem idrætsforeningernes åbenhed og interesse for at udbrede idrætsgrenen og flygtningenes interesse for selvsamme idræt.

6.3.3 Legitimitet

En anden overvejelse, der umiddelbart kun synes at knytte sig til volleyballklubbens overvejelser om at inkludere flygtninge, er muligheden for at gøre sig gode venner med centrale aktører på området. Dette synes at være én af bevæggrundene for, at volleyballklubben har stillet en bane til rådighed, så flygtningeholdet har mulighed for at spille volleyball i regi af deres forening:

Der var ikke noget, fordi vi så det bare som en mulighed for ligesom at skabe noget god kontakt til både kommunen, men også til flygtningecentre osv. (bil. 3, s. 8).

Denne overvejelse om at komme ind i varmen ved centrale aktører, kan ligeledes ses som en bevæggrund for volleyballklubbens afholdelse af "asylvolley", – en enkelt dagsturnering, hvor flygtninge fra asylcentre kunne komme og spille volleyball. Et sådant arrangement kan ifølge formanden for volleyballklubben være en måde, hvorpå klubben kan komme i idrætsorganisationernes søgelys, hvilket han giver udtryk for i følgende citat:

Det gælder om at holde sig gode venner med kommuner og DGI og DIF og alle de der sjove steder der, som man gerne vil, man vil gerne have noget af dem engang imellem, og hvis man skal have noget, så skal man også gøre sig gode venner med dem fra starten af (bil. 3, s. 17).

I interviewet uddyber formanden, hvilke tanker der ligger bag ønsket om at gøre sig gode venner med idrætsorganisationerne:

Men for os, der handler det ift. det der med, det er, hvem er det, de henvender sig til næste gang. Er det også os? Og så kan det være det indebærer noget betaling for et eller andet større projekt, eller et eller andet i den stil, men det er bare det der med, for os der handler det om henvendelserne. Det handler ikke så meget om det der med, hvad får vi ud af det, nødvendigvis. Ikke altid (bil. 3, s. 18).

I overvejselen om at gøre sig gode venner med betydningsfulde aktører på området, kan der skimtes et opportunist element, i kraft af at idrætsforeningen forsøger at positionere sig fordelagtigt og derigennem forbedre foreningens muligheder. På trods af, at formanden forsøger at nedtone det økonomiske motiv, der kan ligge bag ønsket om at gøre sig gode venner med DIF, DGI og kommunen, kan der alligevel argumenteres for, at et instrumentelt formål kan anes i ovenstående citat.

Derudover kan der argumenteres for, at volleyballklubbens bestræbelse på at holde sig gode venner med idrætsorganisationerne og kommunen kan afspejle klubbens forsøg på at tilpasse sig det idrætspolitiske klima. De velfærdsorienterede visioner for foreningsidrætten, der præger idrættens hovedorganisationer og kommunale idrætspolitiker, synes således at være dryppet ned på en idrætsforening som volleyballklubben.

I en kritisk optik kan volleyballklubbens tilpasning til disse idrætspolitiske vinde betragtes som en praksis, hvor klubben forsøger at vinde organisationernes gunst med henblik på at få tilført ressourcer. Imidlertid lægger formanden for volleyballklubben afstand til dette økonomiske motiv:

...hvis det bliver stort nok på et eller andet tidspunkt, jamen, så er det, at vi får tilkendt flere kroner fra kommunen på baggrund af det arbejde, vi laver osv. ikke. Men det er jo ikke noget, vi stiler efter (bil. 3, s. 9).

Derimod fremhæver han, at deres bevæggrund for at oprette flygtningeholdet primært er for sportens skyld:

Det er for sportens skyld først og fremmest. Og så har vi alle mulige småbønsigter med det bagved osv., men ikke noget, som der altså, som vi egentlig havde i tankerne fra starten af (bil. 3, s. 36).

Imidlertid kan der argumenteres for, at det økonomiske rationale ikke nødvendigvis står i modsætning til begrundelsen om, at det er for sportens skyld. Denne betragtning bygger på, at tilførslen af økonomiske midler kan være med til at understøtte volleyballklubbens ambition om at udbrede volleyballsporten.

Ved at knytte an til tidligere forskningslitteratur (Bjerregaard et al. 2009) kan der argumenteres for, at volleyballklubben igennem deres initiativer – volleyballholdet for flygtninge og asylvolley-turneringen – forsøger at udvise en større ansvarsfølelse over for ”det store samfundsmæssige fællesskab” og ikke blot over for ”idrætsforeningens lille fællesskab”, som en idrætsforening som volleyballklubben ellers har tradition for. Der kan således argumenteres for, at volleyballklubben tager nogle initiativer, der umiddelbart bryder en smule med aktivitetsforeningens traditionelt set indadvendte og medlemsorienterede karakter. I nedenstående citat kan der ses en tendens til, at volleyballklubben har en forståelse af, at kommunerne og idrættens hovedorganisationer ikke bifalder, hvis volleyballklubben kun orienterer sig indad mod volleyballsporten:

Så på den måde så synes jeg 100 %, at foreningerne har et ansvar og løfte alle andre også. Og det gælder både at gøre opmærksom på sig selv ift. de der ting, og det gælder så sandelig også det der med at, som jeg har sagt før, mht. at man gør sig tilgængelig, og her tænker jeg igen over for kommuner og DGI osv. De skal vide, at man gerne vil ting i stedet for, at man bare sætter sig på hælene og siger: ”Ah ah. Vi spiller kun volley her, og det er det, vi gør. Vi vil ikke hjælpe nogen, vi vil ikke gøre noget. Det er kun, hvis du har spillet volleyball i x antal år, før du kan komme herind og spille her,” ikke. Altså den holder ikke (bil. 3, s. 29).

På baggrund heraf kan der argumenteres for, at ét af motiverne for at inkludere flygtninge i volleyballklubben synes at bero på klubbens tilpasning til et ydre forventningspres fra kommunens og idrættens hovedorganisationer – for derigennem at opnå legitimitet. Volleyballklubbens forsøg på at opnå legitimitet ved at vise engagement over for spørgsmål, der rækker ud over selve volleyballaktiviteten, kan betragtes som et resultat af en mere eller mindre diskret og subtil idrætspolitisk diskursproduktion, der har fundet vej til en idrætsforening, som volleyballklubben. På trods af, at volleyballklubbens asylvolley-initiativ såvel som oprettelsen af flygtningeholdet ikke er resultat af et direkte integrationsorienteret projekt, så kan disse tiltag betragtes som bølgeskvulp igangsat af de overordnede idrætspolitiske vinde, der har hjemme i kommunerne og idrættens hovedorganisationer.

6.4 Værdi for idrætsforeningen

Dette analyseafsnit vælger ligeledes at sætte fokus på foreningsrepræsentanternes oplevelse af flygtninges deltagelse i deres idrætsforening. Men nu flyttes fokus fra, hvilke overvejelser der ligger til grund for idrætsforeningernes inklusion af flygtninge til at se på, hvorvidt idrætsforeningerne har oplevet, at flygtningenes deltagelse har bidraget en værdi.

I roklubben har roerne med flygtningebaggrund i kraft af deres talent bidraget til at løfte niveauet hos klubbens andre medlemmer. Formanden for roklubben fortæller om denne sportslige gevinst:

Jamen, det har det da bestemt. Det har det da bestemt. Altså, det er jo klart, at når der kommer nogle, hvad skal vi kalde dem, halv-professionelle roere, det er jo med til ligesom at løfte niveauet for de øvrige, ikke også. Altså især til de her konkurrence-roere, ikke. Altså. Det er jo sådan, altså, hvis hurtigste mand, at det er hurtigste mand, der sætter tempoet, ikke, og så prøver alle jo på at hænge med, og det vil jo så sige, at de lærer jo. Man lærer jo noget af hinanden. Så altså der er ingen tvivl om, at det har været med til at give et løft hele vejen igennem. Og det er jo en win-win i stor grad, ikke også (bil. 4, s. 10).

Flygtningenes deltagelse i roklubben har dermed haft en positiv effekt rent sportsligt. Med afsæt i Stebbins (1992) ni gevinster kan der argumenteres for, at denne gevinst bygger på det, han betegner *gruppe præstation*, hvilket er et udtryk for, når den enkelte bidrager positivt til en fælles præstation, jf. afsnit 5.1.1, s. 39. Flygtningenes deltagelse i roklubben synes således at være forbundet med en *gruppe præstation*, da deres talent har bidraget til at højne det sportslige niveau i roklubben. Derudover fremhæver formanden for roklubben, at Omids særlige talent for at ro i kano potentielt kan inspirere andre til at gøre det samme:

Vi nåede til det der med at løfte niveauet, og det tror jeg virkelig, det er sket. At de har været med til at trække nogle op. Nu har. Omid der. Han ror som sagt, han ror som sagt kano. Og det er ikke noget, der er så udbredt her i klubben. Vi har nogle ganske få stykker, som har roret kano, men altså, der er han simpelthen suveræn. Altså der er ikke nogen her, der har været med ham. Han er virkelig god. Han, der er væsentligt svarere, at ro i en kano end det er at ro en kajak. Men når vi er ude på tur og sådan noget, han kan ro fra os alle sammen. [...] Det kunne godt være, at der var nogle, der måske kunne få lyst til at og gå i fodsporet af ham på et tidspunkt, ikke også (bil. 4, s. 10-11).

På baggrund heraf kan der argumenteres for, at flygtninge med talent for en idræt kan tilføre idrætsforeningen et sportsligt løft og i visse tilfælde inspirere til deltagelse i en ny idrætsaktivitet. Hvor flygtningene i roklubben ifølge formanden har bidraget med en værdi rent sports-

ligt, forholder det sig anderledes i volleyballklubben. Til spørgsmålet om, hvorvidt flygtningene har givet noget til foreningen, forklarer volleyballklubbens formand:

Det er svært og måle nu. Vil jeg sige, ikke. Altså fordi, at jeg tror ikke, at de som personer giver noget lige nu, fordi at, de deltager ikke på nogle af de andre hold, så man kan sige, de deltager ikke i de vilkår, som man kunne måle det på noget, at de fyldte holdene ud eller noget andet i den stil, men jeg tror på den kontakt, der er skabt til de her gutter her, uanset hvor lang tid de kommer til at vente på at få lov til at komme ind i landet reelt set. At de altid ved, at der er altså en forening her, som der rigtig gerne vil tage imod folk. [...] Men, men. Det er ikke noget for os, der giver noget konkurrencemæssigt, det er ikke noget for os, der giver noget pengemæssigt, det er goodwill (bil. 3, s. 9).

Ifølge volleyballklubbens formand får klubben således ikke en umiddelbar økonomisk gevinst ud af at inddrage flygtningene. Ej heller bidrager flygtningene til at styrke volleyballklubben rent sportsligt, ifølge formanden. Der synes dermed at forekomme en diskrepans mellem de to idrætsforeninger, hvad angår deres oplevelse af, hvilken værdi de som forening får ud af at inkludere flygtninge. Det sportslige niveauløft, som formanden for roklubben giver udtryk for kan betragtes som en præstationsorienteret og målrationel værditilførsel. I modsætning hertil kan den goodwill, som formanden for volleyballklubben giver udtryk for, betragtes som en mere blød form for værditilførsel – en slags filantropisk værdi – der knytter sig til det at gøre noget godt for andre, hvilket formanden for volleyballklubben giver yderligere udtryk for i nedenstående citat:

Så var det sådan lidt, bagefter så begynder man at overveje lidt. Hvad har vi egentlig lige gjort her? Og så begynder man at, man begynder sådan at blive lidt varm inden i, ikke, fordi at man begynder at blive lidt glad for, at vi havde gjort det, også at bestyrelsen bare sagde: ”Ja, ingen tvivl der.” Og at man måske kan skabe noget kontakt fremadrettet til andre mennesker osv. ikke (bil. 3, s. 36).

Overordnet set synes roklubben således at være den idrætsforening, der har oplevet den største værdi ved flygtningenes foreningsdeltagelse. En værdi, der særligt har været knyttet til flygtningens sportslige bidrag. Hvis vi for en stund vender blikket tilbage på flygtningenes plads i foreningsfællesskabet, kan ovenstående analyseafsnit være med til at underbygge, at flygtninge med talent for en idræt har bedre betingelser for at blive en del af en idrætsforening. Ved igen at knytte an til Stebbins teoretiske referenceramme kan der argumenteres for, at flygtningenes interesse for og kompetencer inden for roning har skabt en *social tiltrækning*, der er et udtryk for den sociale tiltrækningskraft, der kan være forbundet med at være interesseret i det samme, jf. afsnit 5.1.1, s. 39. Derudover kan der argumenteres for, at det

faktum, at formanden omtaler flygtningenes deltagelse i roklubben som win-win, afspejler en form for ligeværdighed i relationen mellem klubben og flygtningene. Denne ligeværdighed må også forventes at have været befordrende for, at flygtningene er blevet en integreret del af roklubben.

6.4.1 Er der en bagside af medaljen?

Flygtninges idrætstalent synes således at være udslagsgivende for deres inklusion i foreningsidrætten – et empirisk fund, der genfindes hos Whyte og Brinkmann (2017). For at fortsætte dialogen med den eksisterende forskningslitteratur, kan specialets såvel som Whyte og Brinkmanns resultat angående idrætstalentets betydning for inklusion i foreningsidrætten udfordre Skilles (2011) forskningsfund, der peger på, at idrættens sociale potentialer umiddelbart er uforenelig med idrættens konkurrencelogik. Imidlertid kan Whyte og Brinkmanns (2017) resultat såvel som dette speciale indikere, at der i idrættens konkurrencelogik eksisterer et integrerende potentiale, som er betinget af, at en person eksempelvis kan bidrage positivt til en idrætsklubs sportslige resultater.

Imidlertid kan der argumenteres for, at der også findes en bagside af medaljen. Bagsiden af det, der på overfladen fremstår som et integrationspotentiale, kan på den anden side betragtes som en eksklusionsmekanisme. En betragtning, der understøtter Skilles (2011) argumentation om, at idrættens konkurrencelogik er forbundet med ekskluderende processer. Denne eksklusionsmekanisme knytter sig til det forhold, at inklusion i foreningsidrætten tilsyneladende lettes, såfremt flygtninge besidder et idrætstalent. Dermed skimtes en risiko for, at det kun er de mest talentfulde og idrætskompetente flygtninge, der kan opnå plads i en idrætsklubs fællesskab. På baggrund heraf kan der anes en tilbøjelighed til, at foreningsidrættens integrationspotentiale risikerer kun at blive aktiveret over for flygtninge med, hvad der kan kaldes, ”idrætsressourcer”. Som i mange andre sammenhænge kan der således ses en tendens til, at foreningsidrættens integrationspotentiale bliver et spørgsmål om ressourcer.

6.5 Udfordringer ved flygtnings deltagelse i foreningsidræt

I forlængelse af ovenstående afsnit, vil dette afsnit behandle, hvilke udfordringer formænd og flygtninge oplever, der kan være forbundet med flygtnings deltagelse i foreningsidrætten.

6.5.1 Sprogbarrierer

En udfordring, der bliver påpeget af alle informanter er den sproglige udfordring, der præger kommunikationen mellem flygtninge og foreningsmedlemmerne. Til spørgsmålet om, hvorvidt Ramin har oplevet nogle udfordringer ifm. at komme til roklubben, svarer han med et enkelt ord: *Dansk* (bil. 7, s. 9). *Det er som prins Henrik siger, det er utydeligt sprog*, forklarer Omid fra roklubben i interviewet med ham (bil. 8, s. 28). Ramin uddyber og forklarer desuden, hvordan den sproglige barriere bliver en udfordring i forhold til at opbygge de relationer, som han ønsker:

Men problemet var, at vi kunne ikke have relationer med hinanden på den måde, som vi ville. Men ja. Og der er stadigvæk en udfordring, fordi hvis du begynder at tale hurtigt, jeg kan ikke forstå det. Fordi jeg lægger mærke til de andre, når de begynder at tale sammen, det kommer til, at de spiser mange ord, og det går virkelig hurtigt, og jeg kan ikke. Og når de ser det i mit hovedet, så jeg kan ikke forstå noget. [...] Så dansk er vores største udfordring (bil. 7, s. 10).

I ovenstående udtalelse kan der desuden skimtes en risiko for, at sprogbarrieren afkobler flygtningene fra det danske hold- og/eller foreningsfællesskab, når de øvrige medlemmer taler sammen. Omid giver ligeledes udtryk for, hvordan sproget kan være en forhindring i forhold til at kommunikere og skabe kontakt til de andre medlemmer i klubben:

Ja, det er mega dårlig og bare lidt. Nu jeg ser jeg bare lidt. Trælst at dengang. Jeg bare glæder mig, jeg kan lidt. Snakke med dem. Ej, den gang jeg bare. Ja. Dårlig. Det var lidt træls for dem også. De ville snakke med os, men kan ikke (bil. 8, s. 5).

En lignende oplevelse finder man hos formanden for roklubben, der også fremhæver sproget og muligheden for at kommunikere som den største udfordring ved at inkludere flygtningene i deres forening:

Altså de kom her, og så bød vi dem velkommen og det værste af det, det var sådan set sproget. Fordi de kunne faktisk ikke andet end irakisk – eller iransk – så det – og en lille smule engelsk, ikke også. Men altså de taler alle sammen godt dansk i dag (bil. 4, s. 3).

Henok fra volleyballklubben fortæller desuden om, hvordan sproget var en udfordring ifm. hans deltagelse på et fodboldhold i en anden klub:

Men at først var det svært. For eksempel sprogmæssigt. Jeg kan slet ikke høre, hvad træneren siger til os. Vi gør bare, hvad de andre [?]. Men man vender det til. Man vender det til (bil. 5, s. 11).

På baggrund af, at den sproglige udfordring er et tema, der kan genfindes i størstedelen af de gennemførte interviews, kan dette fund være med til at udfordre den umiddelbare forestilling om, at sport er et universelt sprog. Set i lyset af, at de fleste informanter fremhæver den sproglige og kommunikative barriere som en af de største udfordringer ved flygtningenes deltagelse i foreningsidrætten, synes der at fremgå en tendens til, at sproget – også i idrætten – har en stor betydning. Idéen om, at sport er et universelt sprog kan ligeledes ses udfordret i nedenstående udtalelse fra Omid, der forklarer, hvordan det at ro kræver et kendskab til det ”fagsprog”, der knytter sig til roning:

Nej, fordi du ved, de fleste dem siger, det er fint, men du ved, den, denne slags vi når vi snakker, jeg kan godt finde ud af det, men når jeg skal for eksempel, når jeg er på arbejde, eller ligesom første gang jeg kom i klubben, jeg kender ikke ordene på dansk, hvordan siger man eller et eller andet specielt for båd eller, du ved. Det kræver lidt fagligt sprog (bil. 8, s. 2).

Der ses således en tendens til, at sproget udgør en betydningsfuld udfordring i forhold til flygtningenes deltagelse. Imidlertid ses der en tendens til, at flygtningenes deltagelse i idrætsforeningerne også kan være forbundet med en sproglig gevinst – et emne vi vender tilbage til ifm. afsnittet ”Foreningsidrættens integrationsmæssige gevinster” s. 69.

6.5.2 Bekymringer og hverdagsmestring

En anden udfordring, der synes at knytte sig til flygtningenes deltagelse i foreningsidrætten, er, at på trods af en generel åbenhed i klubberne, så oplever nogle flygtninge, at de andre foreningsmedlemmer lige skal se dem an. Omid fra roklubben fortæller:

O: Nej. De var faktisk meget åbne, og de ville spørge os, hvorfor, du ved, de danske, jeg kender nogle danskerne, hvordan er det, de skal efter en stykke tid, de skal vurdere os, hvordan [?] jeg ser farlig ud eller. Ja, det, sådan er det. Når man kommer til en anden verden. Ja. Det er. Ja.

I: Så de skulle lige se dig lidt an sådan?

O: Ja, de skal lige spørge. Det er ikke farligt, eller hvordan. Jamen, nej. Det var sjovt. Men du er nysgerrig, hvorfor flyttede I, hvorfor kom I, hvorfor? Det er bare sådan nogle spørgsmål. Ja. Men dengang vi var dårlige til sprog. He he (bil. 8, s. 5).

En lignende oplevelse beretter Yonas om i forbindelse med hans møde med den anden volleyballklub, hvor han spiller på et ”dansk” hold:

Der er nogle danskere, altså, der sagde til mig første gang, og så, og så de stirrede på mig [...] Men bagefter, altså, de kan godt lide mig. He he. Også jeg godt kan lide dem. Men jeg kan godt lide nogle positive mennesker. Jeg er positiv menneske, så. Altså de kan godt lide mig også (bil. 6, s. 11-12).

Begge unge mænds oplevelser kan indikere, at der i mødet mellem de etablerede foreningsmedlemmer og de nye deltagere med flygtningebaggrund foregår en slags social forhandling, hvor flygtningene skal *søge* om at opnå en plads i foreningsfællesskabet, og de eksisterende medlemmer har magten til at *tildel* dem pladsen. Med andre ord kan der ses en tendens til, at der foregår en form for *boundary work*, jf. afsnit 5.2.1, s. 42, altså en slags socialt grænsedragningsarbejde. På trods af en generel imødekommenhed og åbenhed fra foreningernes side kan der imidlertid advokeres for, at i ankomstfasen – altså da flygtningene ankom til idrætsforeningerne – foregår den mest markante form for grænsedragningsarbejde. På baggrund heraf kan der argumenteres for, at linjen mellem det etablerede foreningsfællesskab (”os”) og de nytilkomne flygtninge (”dem”) tegnes tydeligst op i denne ankomstfase. Formanden for volleyballklubben giver ligeledes udtryk for, at det at skulle modtage flygtningene var forbundet med lidt bekymringer:

Man kommer altid med den der indskydelse af, det er flygtninge, og man tænker sådan lidt: ”Uuuuh, kan det være ballade osv., ikke og så”. Men vi sagde jo selvfølgelig 100 % ja fra starten af, uanset hvad. Jeg havde en lille snak om det inde på vores facebook-gruppe og sagde, der er ikke nogen tvivl, de skal have lov til at komme og spille. Altså, så længe de kan opføre sig ordentligt (bil. 3, s. 8).

For at vende tilbage til Ibsens (2016: 31) beskrivelse af aktivitetsforeningen kan der i ovenstående udtalelse netop ses en tendens til, at denne umiddelbare åbenhed og plads til alle er under forudsætning af, at de nye medlemmer formår at tilpasse sig de gældende normer for den legitime opførsel klubben – hvilket Ibsen (2016: 31) ligeledes fremhæver som et karakteristisk træk ved aktivitetsforeningens fællesskab. Med afsæt heri kan der argumenteres for, at aktivitetsforeningens åbenhed foruden at være ”interessebetinget” ligeledes er betinget af, at medlemmerne formår at opføre sig i overensstemmelse med de sociale spilleregler, som del-

tagelse i en given idrætsforening foreskriver. Med andre ord skal flygtningene formå at opføre sig i overensstemmelse med klubbens sociale kodeks. Et perspektiv, der genfindes hos Whyte og Brinkmann (2017), og et emne vi vender tilbage til senere i analysen. Denne form for ”adfærdsmæssig betinget” åbenhed, der tilsyneladende knytter sig til aktivitetsforeningen, lader sig ligeledes afspejle i nedenstående citat:

De to-tre stykker, der er ansvarlige for dem [mixholdet], snakkede jeg så med, da jeg opdagede, at de sagtens kunne finde ud af at opføre sig ordentligt uden, at der behøvede at stå en stor fyr til og ligesom at våge over dem. Snakkede jeg med og sagde at, jamen, det er sådan og sådan, det forholder sig, og det er derfor, de er der. Og det fik de egentlig også at vide fra starten af, selve mix-holdet, fordi det er jo, var inde i deres træningstid (bil. 3, s. 12).

Analys tematikken ”bekymringer” lader sig desuden vise på en anden måde. Her drejer det sig særligt om, hvordan flygtningenes nye tilværelse i Danmark kan være præget af bekymringer, som kan forhindre dem i at deltage på samme vis i idrætten, som de kunne derhjemme. Ramin fra roklubben forklarer:

I Iran var det nemt, fordi der var familien, og der var også nogle ting, som man kunne finde ud af selv. Hvordan man skal træne og bruge tid til at. Der var ikke særlig meget bekymringer. Så man kunne fokusere rigtig meget på sin træning (bil. 7, s. 6).

Foruden disse bekymringer, som Ramin fremhæver, så kan hverdagens forpligtelser desuden være en udfordring i forhold til at deltage i en idrætsforening. Henok fra volleyballklubben fortæller om, hvordan han blev nødt til at stoppe med at spille fodbold på et dansk hold, fordi holdets sene træningstider ikke harmonerede med hans forpligtelse til at gå i skole:

For eksempel, jeg har prøvet at gå til danskklub, som er kun danskere og det bare mig og, kun mig og min ven, som var [?]. Vi prøvede det, og vi gå to gange om ugen om aftenen, men det blev bare svært, fordi vi bliver trætte. Og så om morgenen skal vi i skole. Du kan ikke bare. Og vi skal møde, lige meget om det er snevejr eller regnvejr (bil. 5, s. 10).

Ramin giver ligeledes udtryk for, hvordan hans nye tilværelse i Danmark er forbundet med en række udfordringer, der knytter sig til at mestre hverdagen:

Men nu, da jeg kom til Danmark, så [?] fuldstændig anderledes. Jeg skulle lære et nyt sprog, jeg skulle starte forfra. Og så. Ja, det var rigtig hårdt. Jeg skal selv lave mad. Jeg skal selv gøre rent. Jeg skal til at arbejde. Så. Der er så meget. Der er mange ting, som man skal selv klare. Familien var heller ikke sammen med mig

ber i Danmark. Så. [...] Man kan sige. Der er ingen støtte. Men skal selv stå på sine egne ben og klare det hele. [...] Så jeg besluttede mig at være lidt fornuftig, og tænke også lidt på fremtiden. Ja. Så jeg bruger lidt mere tid på at lære dansk og få en uddannelse her i Danmark (bil. 7, s. 4).

Ovenstående citater kan indikere, at flygtnings mulighed for at engagere sig i en idrætsforening er forudsat af, at flygtningene finder sig til rette og mestre hverdagens forskellige forpligtelser, hvilket både indebærer at kunne lave mad og passe sin skolegang. Med afsæt heri kan der skimtes en risiko for, at de mindre ressourcestærke flygtninge, der ikke formår at mestre hverdagen og leve op til de forpligtelser, der knytter sig til tilværelsen som flygtning i et nyt land, ikke har samme overskud til og muligheder for at deltage i foreningsidrætten.

6.5.3 Økonomi og transport

En tredje udfordring, der knytter sig til flygtningenes deltagelse i foreningsidrætten, er det økonomiske aspekt angående eksempelvis betaling af klubkontingent, træningstøj, stævnegebyrer mv., hvilket Omid fra roklubben giver udtryk for:

O: [...] Men i Danmark man skal træne selv. Betale selv. He be. Og så. Planlægge til konkurrence. Det er også meget svært. Ja, fordi. Det også, det er altid, det koster penge. Træningslejr, tøj, spise. Ja.

I: Hvad gjorde du egentlig inden, du havde dit job som smed ift. og betale og kunne være med?

O: Faktisk jeg var stor taknemmelig fra min klubben. Fordi klubben lidt betaler for at, du ved, jeg skal, hver konkurrence vi skal deltage, vi skal betale et eller andet. 200, 400. Det er klubben, der betaler på den måde [...] Fordi, du ved, når man får et eller andet mindre. Ligesom integrationsydelse. Ikke så mange penge. Bare 6.000 om måneden (bil. 8, s. 10-11).

Som Omid fortæller er pengene små, når man som flygtning modtager integrationsydelse. Det har derfor været af afgørende betydning, at Ramin og Omid kunne få deres kontingent betalt ifølge Omid:

Faktisk vores formand han er altid så: "I behøver ikke tænke på det, vi skal nok hjælpe jer", og så. Ja. Det var. Ja. Vi havde et eller andet sikkerhed altid. Ellers vi kunne ikke betale det. Ja. Men det er ikke så dyrt, men når man har ingen job, det er dyrt, men når man har et job, nej. Det er meget faktisk billigt. Ja (bil. 8, s. 19-20).

Den økonomiske barriere, der kan forekomme, har begge klubber imidlertid formået at imødegå ved at understøtte flygtningenes idrætsdeltagelse økonomisk. Det gør de bl.a. ved hjælp af kommunale tilskud og fondsmidler (jf. bil. 3, s. 5; bil. 7, s. 10). En anden udfordring, der er beslægtet med det økonomiske, er spørgsmålet om transport. En udfordring, der var fremherskende for begge roere, da de opholdt sig på asylcenteret, der lå forholdsvis langt væk fra roklubben:

Altså de havde jo ikke nogen penge, fordi de var jo bare med flygtningestatus, ikke også. Så. Og jeg ved, de havde, de havde buskort og de, jamen, det var jo satme sådan. Når de var ude at træne og sådan noget, så brugte de jo fire timer hver vej for at komme herud, ikke også, med bussen (bil. 4, s. 9).

Denne transport- og tidsmæssige investering, som det krævede af roerne at komme til træning, vidner om den seriøsitet og det engagement, der præger deres idrætsdeltagelse. Imidlertid kan der argumenteres for, at afstanden såvel som transportmuligheder til og fra idrætsforeningen er et betydningsfuldt aspekt i forhold til at understøtte flygtnings deltagelse i foreningsidrætten. Betydningen af de økonomiske og transportmæssige forudsætninger i forhold til flygtningenes deltagelse i foreningsidrætten er et empirisk fund, der genfindes i den eksisterende forskning (Whyte og Brinkmann 2017: 18-19).

6.6 Foreningsidrættens integrationsmæssige gevinster

I dette afsnit vil det blive fremlagt, hvilke gevinster flygtningene har oplevet – eller ikke har oplevet – ifm. deres deltagelse i foreningsidrætten, og hvordan disse gevinster synes at være forbundet med et integrationsmæssigt potentiale. Afsnittet vil blive efterfulgt af en afsluttende konklusion og diskussion, der tager afsæt i den samlede analyse med henblik på at belyse, hvorvidt de politiske forventninger til foreningsidrættens integrationsmæssige potentiale kan genfindes i virkeligheden.

6.6.1 Sprogtræning

En af de ting, som begge roere fremhæver, er, at de begge er blevet bedre til det danske sprog ved at deltage i idrætsforeningen. Et aspekt, der ifølge Ramin fra roklubben har stor betydning for hans integration i landet:

Man lærer dansk. Og det vigtigste, ikke. Og når man lærer dansk. Ja, jeg har altid sagt, jo mere man lærer dansk, jo mere man kommer ind i samfundet. Fordi man kan have relationer og kontakt med hinanden. Ift. hvor meget sprog man kan. Så jeg synes, det hjælper rigtig meget (bil. 7, s. 11).

Sprogets vigtighed, som Ramin giver udtryk for, flugter med belonging-teorien, der netop tydeliggør, at sprog er et betydningsfuldt element, hvis ikke det mest betydningsfulde (Antonsich 2010: 648), når individet skal føle sig knyttet til et sted. Det skyldes, at sproget netop er et redskab til at føle sig forstået og forstå andre, jf. afsnit 5.2, s. 41. Omid fra roklubben giver ligeledes udtryk for vigtigheden af at tale et lands sprog:

O: ... hvis jeg for eksempel bor i Iran og en kommer og så kan ikke tale farsi, så vil jeg ikke, jeg kan ikke følelse med ham eller med dem [...] Ja, ja engelsk sprog. Der findes sprog at man international, du ved. Man kan kontakt med alle mennesker. Men når man bor i en land, mennesker taler samme alle mennesker.

I: Nemlig. Ja. Ja. Taler det lands sprog.

O: Ja. Fordi, jeg synes på den måde, man kan finde en fælles følelse [...] Det synes jeg, fordi [...] sprog man kan finde et eller andet at tænker, vi bliver tæt på hinanden, ikke afstand, men når man engelsk okay [...] Ja, fint. Engelsk, man kan have kontakt med dem og snakke med dem, fint synes jeg. Engelsk sprog jeg siger det perfekte sprog. Men når man bor i en speciel land, mennesker taler denne sprog, det taler alle mennesker. Ja. Men det er faktisk danskerne, de, de fleste danskere, de taler perfekt engelsk. Men. Det er ikke dansk (bil. 8, s. 27).

Omid's forklaring af, hvordan sproget kan være med til at skabe en fælles følelse og knytte mennesker tættere sammen, kan ses som en afspejling af belonging-begrebet *warm sensation* – et begreb der netop er et udtryk for den følelse af tilknytning, det kan skabe, når individet føler sig forstået, jf. afsnit 5.2, s. 41. Omid giver ligeledes udtryk for, hvordan det er vigtigt at få mulighed for at bruge sproget og snakke med danskere for at udvikle sine danske sprogkunderskaber. Her mener Omid, at idrætsforeningerne bl.a. kan være en arena, hvor ”ægte” sprogtræning kan finde sted:

Fordi jeg har lært sprog i sprogskole, men du ved, når man lærer, man skal bruge denne sprog et eller andet sted. Eller hvis man ikke bare lærer og kommer i sprogskole. Bare glem det. Man kan aldrig lære rigtig dansk. Du ved. Man kan lære dansk. Du ved, man bare: ”Hvordan går det. Har du det fint? Tak for det”. Men rigtig dansk, man skal komme et eller andet sted som idrætsforening, eller jeg ved ikke, motionsbus eller et eller andet i samfundet. Rigtig danskere. Så på den måde at lære alt mulig. Eller nej. Eller hvis man sætter sig hjem og bare sprogskole, det hjælper ingenting, intet. Tro mig, Ingenting (bil. 8, s. 14).

Vigtigheden af at komme ud og bruge sproget, giver Henok fra volleyballklubben ligeledes udtryk for, da han bliver spurgt om, hvorvidt idrætsforeningerne kan være med til at fremme integrationen:

Det er klart. Hvis man bare går i sprogskole og i hjemme, så. Altid hvis man bare går i skole, kommer hjem, så. Man kan ikke bare. For eksempel lære sproget bare at gå i skole. Man skal komme udenfor og snakke med danskere, og man skal se, hvordan de snakker, hvordan de, hvordan de er i virkeligheden. I stedet for at se eller komme på fjernsynet eller. Det er godt, at hvis man kommer ud i [?] og oplever noget, så. [...] Ja. Man skal se det i virkeligheden, man skal prøve det. Hvad man har lært i skolen (bil. 5, s. 8-9).

Til spørgsmålet om, hvorvidt han selv har oplevet at blive bedre til det danske sprog ved at deltage i foreningsidrætten, svarer han:

Ja, ja. Det er. Det er klart. Man ser, eller. Man ser danskere, hvordan de opfører sig, hvordan er de i virkeligheden, hvordan snakker de, hvordan er deres udtale. Så de hjælper meget (bil. 5, s. 9).

Imidlertid giver Yonas, den anden volleyballspiller, udtryk for, at hans deltagelse på flygtningeholdet i volleyballklubben ikke har bidraget til, at han er blevet bedre til dansk:

I: Men tror du, er du blevet bedre til at snakke dansk for eksempel af at være med i klubben herude?

Y: Nej, nej, nej.

I: Nej?

Y: Nej.

I: Hvorfor ikke det?

Y: Fordi alle er flygtninge her. Så. Så vi snakker vores sprog (bil. 6, s. 14).

På trods af de to volleyballspilleres umiddelbart divergerende oplevelser, kan der med afsæt i Yonas' kommentar ses en tendens til, at deltagelse på et separat idrætshold ikke er befordrende for at lære dansk. Med afsæt i Yonas' udtalelse kan der ses en tendens til, at deltagelse i foreningsidrættens rammer i sig selv ikke er ensbetydende med, at alle flygtninge oplever, at de bliver bedre til det danske sprog.

Henoks udtalelse, der afspejler en mere positiv indstilling over for, at der kan finde sprogtræning sted inden for rammerne af foreningsidrætten, skal imidlertid ses i lyset af, at han bliver spurgt ind til, hvad hans deltagelse i volleyballklubben og i den fodboldklub, hvor han også er aktiv, har lært ham. I den forbindelse skal det nævnes, at han i fodboldklubben ligeledes spiller på et hold, hvor der er flest flygtninge, men at han tidligere har spillet på et

”dansk” hold. Henoks mere positive attitude sammenlignet med Yonas’ kan tænkes at være et udtryk for, at han forholder sig til deltagelse i foreningsidrætten mere generelt – og ikke specifikt til hans deltagelse på flygtningeholdet i volleyballklubben, som Yonas gør.

6.6.2 Klubkodeks – spilleregler for korrekt klubadfærd

Deltagelse i roklubben har desuden betydet, at Omid tilsyneladende har tilegnet sig den jargon og omgangstone, der kendetegner klubben, hvilket nedenstående udtalelse kan ses som et eksempel på:

Ja, vi var altid faktisk driller hinanden. Laver sjov. Eller joker et eller andet. Men nej, vi altid når vi ser hinanden altid glad, og vi spørger hinanden: ”Hvordan har du det, har du haft en god dag?” (bil. 8, s. 11).

Omid’s fortælling om, hvordan de i klubben laver sjov med hinanden, og at klubbens medlemmer er imødekommende over for hinanden, kan ses som et udtryk for, at Omid har tilegnet sig klubbens adfærdsnormer. Derudover kan der argumenteres for, at idrætsforeningen kan ses som et slags mikrokosmos, hvor igennem flygtningene kan stifte bekendtskab med samfundets kultur. På samme vis som Omid giver formanden for roklubben udtryk for klubbens drillende, men på samme tid kærlige jargon:

Altså vi har ingen mobbepolitik her, og altså, der er, omgangstonen den kan godt være lidt grov nogen gange, men altså, det er bare sådan, sådan er det bare at være her, ikke også. Og det gør så også at folk kommer til at føle sig frie [...] Men altså, det er i en fri kærlig omgangstone, vil jeg sige, ikke. Og så vil jeg også nok sige, det er, det er jo ikke ond mobning. Men altså, hvis der er en, der ryger i vandet, og det hænder jo altså ret tit, så borer man altså for det, ikke også. Sådan er det. Og det er lige meget, om du er flygtning, eller du er 90 eller 70, ikke også. Eller 20 (bil. 4, s. 8).

I en kritisk optik kan der imidlertid argumenteres for, at disse normer for klub-opførsel kan rumme et ekskluderende element, da det kræver, at den enkelte for det første føler sig tilpas i den pågældende omgangstone og for det andet formår at optræde i overensstemmelse med de fremherskende adfærdsnormer. Med andre ord kan der advokeres for, at foreningsidrættens inkluderende potentiale er forudsat af, at den enkelte person formår at spille efter klubbens foreskrevne sociale spilleregler, som tidligere beskrevet. Denne tendens kunne med et nyt begreb kaldes for ”det klubkodekstuelle spil”. Begrebet forsøger at indfange tendensen til, at idrætsforeningernes åbenhed er betinget af, at medlemmernes opførsel stemmer overens med klubbens kodeks for acceptabel adfærd. Under betingelse af at den enkelte for-

mår at spille ”det klubkodekstuelle spil”, kan der imidlertid argumenteres for, at der i de omtalte kærlige drillerier kan skimtes en form for ligeværdigt aspekt – da drillerierne går ud over alle, uanset om personen er flygtning eller ej.

På baggrund heraf kan der argumenteres for, at det integrationsmæssige potentiale, der knytter sig til foreningsidrætten, er forudsat af, at flygtninge finder ind i en idrætsforening, hvor de ”passer ind”. I tilknytning hertil kan der således skimtes et paradoks, da inklusion i en bestemt idrætsforening synes at rumme et ekskluderende element, i kraft af at individet skal dele interesse med klubfællesskabet og passe ind i det sociale klubkodeks. Dette fund kan i overensstemmelse med Agergaard og Sørensen (2010) studie umiddelbart synes at være et udtryk for, at der i foreningsidrætten i højere grad finder *assimilation* sted – og umiddelbart ikke *integration*, jf. afsnit 2.1.2, s. 15.

Med inspiration fra Lichterman, Coakley og andre kritiske røster, jf. afsnit 2.1.1, s. 14, der har rusket i idræts- og civilsamfundsforskningen, kan ovenstående betragtning desuden ses som et argument for at differentiere mellem idrætsforeninger, da foreningsidrætten er præget af forskellige idrætsgrene og foreningskulturer, der til sammen skaber et hav af forskellige klubkodekser. I forlængelse heraf kan der argumenteres for, at de forskellige klubbers kodekser kan variere på et åbent-lukket-kontinuum – alt afhængigt af klubbens sociale og kulturelle rummelighed.

6.6.3 Kultur og kendskab

Foruden at opnå et indblik i den enkelte idrætsforenings klubkodeks, kan deltagelse i foreningsidrætten desuden være medvirkende til, at flygtninge får et indblik i dansk kultur og traditioner. Et synspunkt Ramin fra roklubben giver udtryk for i nedenstående citat:

Fordi når man kommer ud i forskellige klubber og begynder at træne, man lærer den danske kultur, man lærer det danske tradition, man lærer nogle nye mennesker at kende, og de bliver gode venner sammen (bil. 7, s. 11).

Ramin fremhæver, at tilegnelsen af dansk kultur og traditioner såvel som det danske sprog er særligt tilstede ifm. begivenheder og arrangementer, der ligger uden for idrætsaktiviteten:

... Især når der er en fest, som folk bliver inviteret. Selvfølgelig man kommer og deltager og være sammen med de andre, og man lærer mange nye ting, og man føler sig med tiden en del af det danske samfund, og det er vigtigt. Man skal ikke føle sig fremmed, fordi. Ja. Det kan ikke være godt (bil. 7, s. 11).

På baggrund heraf kan der advokeres for, at de aktivitetsorienterede fællesskaber i idrætsforeningerne kan åbne døre ind til andre sociale fællesskaber, hvor flygtninge har mulighed for at lære om dansk kultur, tradition og sprog. Denne integrationsmæssige gevinst kan med afsæt i Stebbins ni gevinster ved deltagelse i en seriøs fritidsaktivitet være et udtryk for en *selvberigelse*, hvilket er et begreb for individets tilegnelse af bl.a. moralske og kulturelle ressourcer, jf. afsnit 5.1.1, s. 39. Flygtnings indblik i den danske kultur og traditioner kan betragtes som en ressource, da dette indblik kan være med til at styrke deres muligheder for at blive en integreret del af det danske samfund og potentielt fremme deres forudsætninger for at deltage som demokratiske medborgere. På baggrund heraf skimtes der et potentiale for integration *igennem* idrætten.

Der kan desuden argumenteres for, at der omkring foreningsidrætten kan opstå andre sociale satellit-fællesskaber, som primært er orienteret mod det sociale samvær i sig selv. Deltagelse i en idrætsaktivitet i regi af et foreningsfællesskab kan således i nogle tilfælde muliggøre deltagelse i andre sociale sammenhænge, hvilket ligeledes kommer til udtryk i nedenstående citat af Ramin fra roklubben:

For eksempel forskellige fødselsdage, begivenheder som jeg bliver inviteret. Jeg har lært, hvordan man, hvordan fungerer i det danske tradition ift. for eksempel mit hjemland. Ja. Der er mange ting. Ja. Hvordan man fejster, hvordan man holder fest, og. Ja (bil. 7, s. 13).

Ramins klubkammerat Omid (jf. bil. 8, s. 6) giver udtryk for samme oplevelse af, hvordan deltagelse i roklubben har inviteret ham ind i andre sociale sammenhænge med vennerne fra roklubben, der ligger uden for deltagelsen i selve idrætsaktiviteten. Yonas, der foruden at spille volleyball på flygtningeholdet i volleyballklubben, spiller også volleyball i en anden volleyballklub i byen. Her spiller han på et dansk hold. Deltagelsen på det danske volleyballhold har tilsyneladende også inviteret Yonas med ind i andre sociale sammenhænge (jf. bil. 6, s. 12-13). Deltagelse på flygtningeholdet synes imidlertid ikke at åbne døre ind til samme form for sociale satellit-fællesskaber, hvor flygtningene har mulighed for at lære om dansk kultur og traditioner. Deltagelsesformen synes således at have betydning for, hvorvidt der kan ske en integration *igennem* idrætten.

7 Afslutning

Specialet slutes af med en refleksion over, hvilke metodiske valg der kunne styrke validiteten af specialets empiriske fund og giver i samme ombæring forslag til fremtidig forskning i relation til specialets forskningsinteresse. Inden da præsenteres specialets empiriske fund i en opsamlende konklusion indeholdende en afsluttende diskussion om foreningsidrættens integrationspotentiale – og hvorvidt de politiske forventninger hertil synes at finde fodfæste i den empiriske virkelighed.

7.1 Konklusion og diskussion

I denne opsummerende konklusion kondenseres analysens resultater med henblik på at besvare specialets problemformulering:

Igennem flygtninges og foreningsrepræsentanters oplevelser ønsker dette speciale svar på; hvad kendetegner flygtninges deltagelse i foreningsidrættens, og hvorvidt synes foreningsidrættens at rumme et integrationsmæssigt potentiale?

På baggrund af specialets empiriske fund kan der ses en tendens til, at interesse og passion for idræt er kendetegnende for flygtninges motivation for at deltage i foreningsidrættens. Derudover kan flygtninges deltagelse i foreningsidrættens for nogle være forbundet med den identitetsfølelse, der kan knytte sig til det at være idrætsudøver – et aspekt, der synes at stå stærkest blandt flygtninge med et idrætstalent. Derudover tyder specialets empiri på, at flygtningenes ”idrætskulturelle bagland” – altså de idrætskulturer, som flygtningene bærer med sig fra deres oprindelsesland – har en indflydelse på, hvilken idrætsgren flygtningene vælger at engagere sig i. Flygtningenes bevidsthed om idrætsdeltagelsens betydning for deres mentale sundhed kan desuden betragtes som et motiv for at deltage i foreningsidrættens.

Hvad angår repræsentanter for foreningsidrættens overvejelser og motivation for at inkludere flygtninge i deres forening, synes ønsket om at udbrede aktiviteten til så mange som muligt at være en betydningsfuld faktor. Endvidere kan der ses en tendens til, at et grundlæggende ar-

gument blandt foreningsrepræsentanterne ift. at inkludere flygtninge er, at de som forening er åben for alle. Nogle idrætsforeninger kan desuden være motiverede af det argument, at foreningens engagement i sociale integrationsopgaver kan tilføre foreningen legitimitet blandt centrale idrætsaktører.

En af de største udfordring, der er forbundet med flygtningenes deltagelse foreningsidrætten, synes at være den sproglige barriere imellem foreningens danske medlemmer og flygtningene. En barriere, der kan forhindre flygtningene i at opbygge relationer til foreningernes andre medlemmer. Et empirisk fund, der således kan være med til at udfordre og nuancere forestillingen om idrætten som universelt sprog. Endvidere kan flygtningenes økonomi såvel som transportmæssige muligheder for at komme til og fra idrætsforeningerne være en udfordring. Endvidere indikerer specialets empiri, at der fra foreningernes side kan være nogle bekymringer forbundet med at inkludere flygtninge, hvilket bl.a. knytter sig til usikkerheden omkring, hvorvidt flygtningene kan opføre sig i overensstemmelse med spillereglerne for korrekt klubadfærd. Derudover kan der skimtes en tendens til, at flygtningene kan opleve at medlemmerne i idrætsforeningerne kan være lidt forbeholdne over for flygtningenes deltagelse i foreningen. Det fremstår således som en barriere, der skal brydes, når flygtninge ankommer til foreningen.

Specialets fund peger desuden på, at flygtninge tilsyneladende kan opleve en række gevinster ved at deltage i foreningsidrætten. Heriblandt nogle gevinster, der synes at understøtte forståelsen af foreningsidrættens integrationspotentialer. Eksempelvis synes flygtninges deltagelse i foreningsidrætten i nogle tilfælde at være forbundet med en sproglig gevinst. Derudover kan foreningsdeltagelsen muliggøre, at flygtninge kan opbygge relationer til idrætsforeningens andre medlemmer og deltage i foreningens sociale arrangementer, hvor de kan få et indblik i dansk kultur. Endvidere ses der en tendens til, at de sociale relationer, som flygtninge kan opbygge til foreningens andre medlemmer, kan være en døråbner ind til andre sociale begivenheder og fællesskaber, fx fødselsdage og fest. I tilknytning hertil skimtes der en mulighed for, at flygtninge kan lære dansk kultur og tradition at kende, hvilket synes at give flygtningene bedre forudsætninger for at forstå og deltage aktivt i samfundet.

Imidlertid er deltagelse i foreningsidrætten i sig selv ikke ensbetydende med, at flygtningene får adgang til disse integrationsmæssige gevinster. Vellykket inklusion i et etableret foreningsfællesskab er første skridt på vejen til at realisere foreningsidrættens integrationspotentialer – hvilket flygtningenes deltagelse i roklubben er et eksempel på. På baggrund heraf vil specia-

lets næste afsnit diskutere, hvilke forhold der har betydning for, at flygtningene bliver en inkluderet del af foreningsidrættens fællesskaber.

7.1.1 Foreningsidrættens integrationspotentiale – er der noget om snakken?

Ja. Der er tilsyneladende noget om snakken. Men så enkelt lader spørgsmålet sig (selvfølgelig) ikke besvare. På baggrund af specialets analyse og ovenforstående opsummerende konklusion kan der ses en tendens til, at deltagelse i foreningsidrættens tilsyneladende indebærer integrationsmæssige gevinster – forudsat af, at den enkelte er inkluderet i foreningens fællesskab. Hvilke forhold, der kan være med til at styrke flygtningenes mulighed for at blive en integreret del af foreningsfællesskabet – og derigennem opnå adgang til de integrationsmæssige gevinster – præsenteres nedenfor.

Indledningsvis synes det forhold, at idrætsforeningerne er åbne for alle, ikke at være en garanti for at alle også reelt kan opnå en plads i foreningsfællesskabet. Der ses bl.a. en tendens til, at det afhænger af, om flygtningene formår at leve op til de uskrevede regler for korrekt klubadfærd og sidst men ikke mindst deler interessen og passionen for den idræt, der er omdrejningspunktet i idrætsforeningen. Der kan således skimtes et paradoks imellem foreningsidrættens principielle åbenhed og foreningsidrættens reelle åbenhed, der tilsyneladende er forudsat af, at flygtningene deler interessen for foreningens idrætsaktivitet, og at de formår at tilpasse sig den gældende klubkultur.

Specialets empiri indikerer desuden, at flygtningenes deltagelsesform har betydning for, hvilken plads flygtningene opnår i idrætsforeningernes fællesskab. En deltagelsesform, hvor flygtninge blander sig med foreningens andre medlemmer, synes at være mere befordrende for, at flygtninge bliver en del af foreningsfællesskabet og opbygger relationer til foreningens andre medlemmer. Anderledes synes en deltagelsesform, hvor flygtninge deltager på et separat flygtningehold, ikke at være forbundet med samme grad af relationsdannelse til foreningens andre medlemmer – men til gengæld synes flygtninge på et separat hold at udvikle et internt fællesskab. Ydermere synes flygtninges idrætstalant at være befordrende for deres muligheder for at blive en del idrætsforeningen – flygtninge, der besidder, hvad der kan kaldes, en ”idrætsressource” synes således, at have bedre forudsætninger for at blive en del af idrætsforeningen, da flygtningene kan bidrage positivt til idrætsforeningens sportslige niveau og resultater. Dette fund bygger på specialets empiri, der indikerer, at flygtningene i roklubben, der begge er tidligere professionelle roere, efter alt at dømme er blevet en velintegreret del af roklubbens fællesskab.

Imidlertid kan det diskuteres, hvorvidt det er roernes idrætstalent eller derimod den deltagelsesform, der kendetegner roernes deltagelse i klubben, der er den primære årsag til den tilsyneladende succesfulde inklusion af roerne i klubben. Som beskrevet, er roernes deltagelse i klubben kendetegnet ved, at de blander sig med foreningens andre medlemmer – i modsætning til flygtningene i volleyballklubben, der deltager på et separat flygtningehold. På baggrund af specialets empiri lader det sig imidlertid ikke afgøre, hvorvidt flygtninge, der ikke besidder samme idrætstalent som roerne, ville have haft mulighed for at blive en lige så velintegreret del af roklubben.

Med afsæt heri kan der drages en parallel til Østerlunds og Seippels (2013) studie af foreningsidrættens integrerende potentiale. Undersøgelsen peger på, at idrætsforeningernes sociale integration varierer på en individuel og organisatorisk dimension. På den individuelle dimension ses der en tendens til, at socioøkonomiske faktorer spiller en rolle for graden af social integration i foreningen (Østerlund & Seippel 2013: 409). I tilknytning hertil kan der på baggrund af dette speciale ses en tendens til, at flygtningenes ”idrætsressource” ligeledes har betydning for deres inklusion i foreningsfællesskabet. Endvidere kan der ses en indikation af, at ressourcestærke flygtninge generelt har bedre forudsætninger for at blive en del af en idrætsforening. Det skyldes, at flygtningenes situation i det nye land stiller krav til, at de formår at mestre hverdagens forskellige forpligtelser og gøremål.

På et organisatorisk plan peger Østerlunds og Seippels (2013: 409) resultater desuden på, at holdsport er signifikant mere socialt integrerende sammenlignet med individuelle idrætter. Dette fund genfindes umiddelbart ikke i specialets empiri, da den stærkeste inklusion i foreningsfællesskabet findes i roklubben – set ud fra et integrationspolitisk perspektiv. Imidlertid skal det nævnes, at flygtningene på det separate volleyballhold kan have oplevet en stærk relation dem imellem, hvorfor specialets resultater ikke nødvendigvis står i kontrast til Østerlund og Seippels resultat. Karakteren af flygtningenes deltagelsesform kan i specialet afspejle en organisatorisk dimension, der synes at have betydning for flygtninges muligheder for at blive inkluderet i foreningsidrættens etablerede fællesskaber – og derigennem opnå adgang til de integrationsmæssige gevinster, der synes at være forbundet hermed. Endvidere ses der en tendens til, at idrætsforeningernes fysiske rammer kan være med til at understøtte flygtninges mulighed for at blive inkluderet i foreningernes fællesskaber, hvilket tilsyneladende kan være med til at indfri forventningerne til foreningsidrættens integrationspotentiale.

7.2 Metodiske eftertanker og fremtidige perspektiver

Set i lyset af ovenstående analyse og de metodiske valg, som analysen hviler på, kan det i et fremtidigt forskningsperspektiv være relevant at inddrage flygtninge, der ikke har formået at blive en del af en idrætsforening eller er faldet fra, da specialets empiri kun bygger på udtalelser fra flygtninge, der er aktive i en idrætsforening. Disse stemmer kunne således bidrage til at nuancere og udvide forståelsen af, hvilke forhold der knytter sig til flygtnings muligheder for at blive en del af en idrætsforening.

Derudover kan der argumenteres for, at inddragelsen af en tredje informantgruppe, nemlig idrætsforeningernes andre ”menige” medlemmer, kunne nuancere specialets empiriske fund. Dette perspektiv kunne have bibragt en viden om, hvordan disse foreningsrepræsentanter oplever den daglige interaktion med flygtningsene ifm. udøvelsen af idrætsaktiviteten – eller i andre sociale sammenhænge. Interviews med klubbens andre eliteroere, der ror sammen med de to flygtninge eller interviews med volleyballspillere fra det hold, som flygtningeholdet deler bane med, ville have bidraget med en mere direkte oplevelse af flygtningsenes deltagelse i idrætsforeningerne sammenlignet med formændene. Derudover kunne det forventeligt være med til at give et indblik i medlemmernes engagement samt konkrete handlinger for at inkludere flygtninge i deres hold- eller foreningsfællesskab. Et forhold der synes, at kunne styrke validiteten af specialets analyse af flygtningsenes deltagelse i de to idrætsforeninger – herunder deres plads i idrætsforeningernes fællesskaber. Derudover kan det være med til at give en mere adækvat fremstilling af, hvilke forhold der synes at være fremmende såvel som hæmmende over for flygtningsenes mulighed for at blive inkluderet i foreningsfællesskaberne. Dette kan således efterlade plads til at efterprøve specialets empiriske fund med inddragelsen af denne informantgruppe i et fremtidigt forskningsperspektiv.

Med tanke på, at der kan forekomme en diskrepans mellem det talte ord og praksis (Eliasoph & Lichterman 2003: 743-744) kan der argumenteres for, at et mere omfattende etnografisk feltarbejde i idrætsforeningernes rammer kunne bidrage til at opnå indblik i den praksis, der knytter sig til flygtningsenes deltagelse i foreningsidrætten – herunder hvilke sociale processer, der præger møderne mellem flygtninge og foreningsmedlemmer (jf. Kvale & Brinkmann 2009: 136). Afslutningsvis kan der argumenteres for, at et mere omfattende feltstudie inden for foreningsidrætten rammer kunne bidrage til at udvide forståelsen for, hvordan rumlige forhold – idrætsforeningernes fysiske og stedbundne karakter – kan være med til at understøtte etableringen af fællesskaber og ikke mindst inklusion i etablerede fællesskaber i regi af foreningsidrætten.

8 Litteraturliste

- Agergaard, Sine (2013): "Hvordan danske idrætsforeninger blev arenaer for etnisk integration. Udvikling og tilegnelse af en integrationspolitik for idræt" i Bonde, Hans & Agergaard, Sine (red.): *Integration gennem kroppen. Idræt, etnicitet og velfærdspolitik*. København: Museum Tusulanums forlag.
- Agergaard, Sine & Bonde, Hans (2013): "Indledning" i i Bonde, Hans & Agergaard, Sine (red.): *Integration gennem kroppen. Idræt, etnicitet og velfærdspolitik*. København: Museum Tusulanums forlag.
- Agergaard, Sine & Sørensen, Jan K. (2010): "Policy, sport and integration: the case of talented ethnic minority players in Danish football clubs" i *International Journal of Sport Policy*, 2(2), 205-221.
- Andersen, Heine & Koch, Lene (2015): "Hermeneutik og fænomenologi" i Jacobsen, Michael H.; Lippert-Rasmussen, Kasper & Nedergaard, Peter (red.): *Videnskabsteori – i statskundskab, sociologi og forvaltning*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Antoft, Rasmus; Jacobsen, Michael Hviid; Jørgensen, Anja & Kristiansen, Søren (2012): "Kvalitativ sociologi" i Antoft, Rasmus; Jacobsen, Michael Hviid; Jørgensen, Anja & Kristiansen, Søren (red.): *Håndværk & Horisonter – tradition og nytænkning i kvalitativ metode*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Antoft, Rasmus & Salomonsen, Heidi H. (2012): "Det kvalitative casestudium – introduktion til en forskningsstrategi" i Antoft, Rasmus; Jacobsen, Michael Hviid; Jørgensen, Anja & Kristiansen, Søren (red.): *Håndværk & Horisonter – tradition og nytænkning i kvalitativ metode*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Antonsich, Marco (2010): "Searching for Belonging – An Analytical Framework" i *Geography Compass*, 4(6): 644-659.
- Bjerregaard, Jens (2007): *Foreningsidræt og velfærdsopgaver – et interpellationsanalytisk studie af en forandret værdisætning af foreningsidrætten*. Universitetsspeciale. Institut for Idræt, Københavns Universitet.
- Bjerregaard, Jens; Nielsen, Glenn & Ottesen, Laila (2009): *Trænere i den frivillige idræt – personlige projekter og velfærdsopgaver. "En kvalitativ interviewundersøgelse af den frivillige trænergerning"*. Københavns Universitet, Institut for Idræt.

- Bleijenbergh, Inge (2012): "Case Selection" i Mills, Albert J.; Durepos, Gabrielle; Wiebe, Elden (red.): *Encyclopedia of Case Study Research*. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Boeskov, Signe & Ilkjær, Thomas (2005): *Integration og det frivillige foreningsliv. En undersøgelse af barrierer og løsninger i relation til foreningsdeltagelse hos unge med anden etnisk baggrund*. Institut for Idræt, Københavns Universitet.
- Chambell, Shelagh (2012): "The Comparative Case Study" i Mills, Albert J.; Durepos, Gabrielle; Wiebe, Elden (red.): *Encyclopedia of Case Study Research*. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Chmilia, Linda (2012): "Multiple case-designs" i Mills, Albert J.; Durepos, Gabrielle; Wiebe, Elden (red.): *Encyclopedia of Case Study Research*. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Coakley, Jay (2015): "Assesing the sociology of sport: On cultural sensibilities and the great sport myth" i *International Review for the Sociology of Sport*, 50(4-5), 402-406.
- DGI (2017): *Netværksforeningerne: Pilotprojekt i Nordjylland*.
Lokaliseret d. 22. februar 2018 på:
<https://www.dgi.dk/om/samarbejd-med-dgi/projekter/inklusion/borgere-med-etnisk-minoritetsbaggrund/netvaerksforeninger/netvaerksforeningerne-pilotprojekt-i-nordjylland>
- DGI (u.å.): *Pixi udgave af S2020 for inklusion*.
Lokaliseret d. 22. februar 2018 på:
<https://www.dgi.dk/om/samarbejd-med-dgi/projekter/inklusion>
- DFH (u.å.) "Om Fritidspuljen," *Fritidspuljens hjemmeside*.
Lokaliseret d. 22. maj 2018 på:
<https://fritidspuljen.flygtning.dk/om-os>
- Eliasoph, Nina & Lichterman, Paul (2003): "Culture in Interaction" i *American Journal of Sociology*, 108(4): 735-794.
- Europa-Parlamentet (2017): "EU's flygtningekrise: Fakta og tal," *Europa-Parlamentets hjemmeside*, d. 5. juli 2017
Lokaliseret d. 27 maj 2018 på:
<http://www.europarl.europa.eu/news/da/headlines/society/20170629STO78630/eu-s-flygtningekrise-fakta-og-tal>
- Flyvbjerg, Bent (2010): "Fem misforståelser om casestudiet" i Brinkmann, Svend & Tanggaard, Lene (red.): *Kvalitative metoder*. København: Hans Reitzels Forlag.

- Goli, Marco (2016): "Positiv sociologi" i Goli, Marco & Greve, Bent (red.): *Integration. Dynamikker og drivkræfter*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Handy, Femida & Greenspan, Itay (2009): "Immigrant Volunteering. A Stepping Stone to Integration?" i *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 38(6), 956-982.
- Harrits, Gitte S.; Pedersen, Carsten S. & Halkier, Bente (2010): "Indsamling af interviewdata" i Andersen, Lotte B; Hansen, Kasper M. & Klemmensen, Robert (red.): *Metoder i statskundskab*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Hestbech, Lars (2016): "IOC og DIF hjælper foreninger og flygtninge," *DIF's hjemmeside*, d. 26. Januar 2016
Lokaliseret den 22. maj 2018 på:
https://www.dif.dk/politik/nyheder/nyheder/2016/januar/20160126_ioc_flygtninge
- Ibsen, Bjarne (2006): *Foreningsidrætten i Danmark. Udvikling og udfordringer*. Idrættens Analyseinstitut, april 2006.
- Ibsen, Bjarne & Eichberg, Henning (2006): *Dansk idrætspolitik. Mellem frivillighed og statslig styring*. Idrættens Analyseinstitut, april 2006.
- Jean-Jacques, Daniel (2015): "Eritrea" i Falola, Toyin; Jean-Jacques, Daniel (red.): *Africa – an Encyclopedia of culture and society*. Santa Barbara: ABC-CLIO.
- Kristiansen, Søren & Krogstrup, Hanne Kathrine (1999): *Deltagende observation – introduktion til en samfundsvidenskabelig metode*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Kvale, Steiner & Brinkmann, Svend (2009): *InterView. Introduktion til et håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag.
- LG Insight (2006): *Unge nydanskere deltagelse i idræts- og foreningsindsatsen*. Evalueringsrapport. Puljeindsatsen 2003-2006. Pulje under Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.
- Lichterman, Paul (2006): "Social capital or group style? Rescuing Tocqueville's insights on civic engagement" i *Teor Soc*, 35, 529-563.
- MacQuarrie, Colleen (2012): "Holistic designs" i Mills, Albert J.; Durepos, Gabrielle; Wiebe, Elden (red.): *Encyclopedia of Case Study Research*. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Rasmussen, Pernille V. (2008): *Foreninger og integration: undersøgelse af foreningers vilkår for integrationsarbejde i Københavns Kommune*. Movements 2008:7. Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

- Regeringen (2017): *Strategi for et stærkere civilsamfund*, København: Børne- og Socialministeriet.
- Ryan, Anne (2011): "Cross-cultural Interviewing" i Gubrium, Jaber F. & Holstein, James A. (red.): *Handbook of Interview Research*. SAGE Publications.
- Skille, Eivind Åsum (2011): "The conventions of sport clubs: enabling and constraining the implementation of social goods through sports" i *Sport, Education and Society*, 16(2), 241-253.
- Spaaij, Ramón (2015): "Refugee youth, belonging and community sport" i *Leisure Studies*, 34(3), 303-318.
- Statsministeriet (2017): *Statsministerens tale ved Marienborg møde om idræt, den 25. September 2017*.
Lokaliseret den 26. februar 2018 på:
http://www.stm.dk/_p_14589.html
- Stebbins, Robert A. (1980): "'Amateur' and 'Hobbyist' as Concepts for the Study of Leisure Problems" i *Social Problems*, 27(4): 413-417.
- Stebbins, Robert A. (1992): *Amateurs, Professionals, and Serious Leisure*. McGill-Queen's University Press.
- Stebbins, Robert A. (1997): "Casual Leisure: a conceptual statement" i *Leisure Studies*, 16(1): 17-25.
- Stebbins, Robert A. (2001): "Serious Leisure" i *Society*, 38(4): 53-57.
- Tirone, Susan; Livingston, Lori A.; Miller, A. Jordan & Smith, Emma L. (2010): "Including immigrants in elite and recreational sports: the experiences of athletes, sport providers and immigrants" i *Leisure/Loisir*, 34(4), 403-420.
- Qvist, Hans-Peter (2014): "Ikke-vestlige indvandreres frivillige arbejde" i Fridberg, Torben & Henriksen, Lars Skov (red.): *Udviklingen i frivilligt arbejde 2004-2012*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Whyte, Zachary & Brinkmann, Trine (2017): *DGI Netværksforeningerne*. Evalueringsrapport. September 2017.
- Yin, Robert K. (2013): "How to do Better Case Studies: (With Illustrations from 20 Exemplary Case Studies)" i Bickman, Leonard & Rog, Debra J. (red): *The SAGE Handbook of Applied Social Research Methods*. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Østerlund, Karsten & Seippel, Ørnulf (2013): "Does Membership in Civil Society Organizations Foster Social Integration? The Case of Danish Voluntary Sport Organizations" i *Journal of Civil Society*, 9(4), 391-413.

9 Bilag

9.1 Bilagsliste

Bilag på efterfølgende sider:

Bilag 1: Interviewguide – Flygtninge (s. 86)

Bilag 2: Interviewguide – Foreningsrepræsentanter (s. 87)

Bilag vedlagt på USB:

Bilag 3: Transskription af interview med formand for volleyballklubben

Bilag 4: Transskription af interview med formand for roklubben

Bilag 5: Transskription af interview med Henok (volleyballklubben)

Bilag 6: Transskription af interview med Yonas (volleyballklubben)

Bilag 7: Transskription af interview med Ramin (roklubben)

Bilag 8: Transskription af interview med Omid (roklubben)

Bilag 9: Feltnoter

9.2 Bilag 1: Interviewguide – Flygtninge

Tema	Interviewspørgsmål
Personlig baggrund	<ul style="list-style-type: none"> Vil du præsentere dig selv? Navn, alder, beskæftigelse, oprindelsesland, antal år i Danmark
Idrætskulturelle erfaringer	<ul style="list-style-type: none"> Har du tidligere spillet (fx volleyball)? På hvilket niveau? Hvilken forskel er der på at spille fx volleyball/være medlem af en idrætsforening i Danmark sammenlignet med i dit oprindelsesland?
Medlem af idrætsforening – ankomst og modtagelse	<ul style="list-style-type: none"> Hvor længe har du været medlem af denne idrætsforening? Hvordan blev du medlem af denne idrætsforening? Tog du selv initiativet til at blive medlem af foreningen? Var der nogle der tog initiativet for dig? Hvorfor valgte du at blive medlem af foreningen? Få venner, lære sproget, for idrættens skyld, sundhed Hvad får du ud af at være i foreningen? Hvorfor bliver du? Hvordan blev du taget imod af klubben? Hvad gjorde de for at tage imod dig? Dine hold-/klubkammerater? Din træner? Foreningens formand? Når du ser tilbage, er der noget du ville ønske, de havde gjort anderledes/havde vidst, inden du blev en del af foreningen? Hvad gjorde du selv for at blive en del af holdet/foreningsfællesskabet? Når du ser tilbage, er der så noget du ville ønske, du selv havde gjort anderledes? Eller noget du ville ønske klubben havde vidst om dig/gjort anderledes inden du kom til foreningen?
Medlem af idrætsforening – betydning og udfordringer	<ul style="list-style-type: none"> Hvad betyder det for dig at være medlem af en idrætsforening? Hvad er det bedste ved at være medlem af en idrætsforening? Hvilke udfordringer har der været forbundet med at være en del af idrætsforeningen? Praktiske/transportmæssige omstændigheder? Sproglige barrierer? Økonomiske udfordringer? Idrætstalant? Hvad var den største udfordring? Hvorfor?
Integration gennem foreningsidrætten	<ul style="list-style-type: none"> Hvordan vil du beskrive din tilknytning til Danmark? Er du glad for at være i Danmark? Hvorvidt har deltagelse i en idrætsforening – efter din mening – betydning for integrationen i et land? <i>Altså det at føle sig hjemme, lære sproget, skabe sig en hverdag m. job/skole osv.</i> Hvorfor? Hvorvidt har deltagelse i en idrætsforening – for dit eget vedkommende – haft betydning for din integration i landet? Hvorfor?
Afrunding	<ul style="list-style-type: none"> Er der andet du gerne vil tilføje?

9.3 Bilag 2: Interviewguide – Foreningsrepræsentanter

Tema	Interviewspørgsmål
Personlig baggrund	<ul style="list-style-type: none"> Vil du præsentere dig selv? Navn, alder, beskæftigelse
Idræts- og foreningsbaggrund	<ul style="list-style-type: none"> Hvilke opgaver varetager du i foreningen? Hvor længe har du været i foreningen? Hvad var din motivation for at starte i foreningen? Som formand?
Idrætsforeningen	<ul style="list-style-type: none"> Vil du fortælle lidt om jeres forening? Antal medlemmer, hold, ambitioner (bredde vs. elite)
Inklusion af flygtninge i idrætsforeningen	<ul style="list-style-type: none"> Vil du fortælle lidt om, hvordan I som forening har erfaring med at inkludere flygtninge? Hvorfor valgte I at inkludere flygtninge i jeres forening? Motivationen/tankerne bag? Hvordan modtager I flygtninge i jeres forening? Gør I noget særligt? Nogle særlige indsatser? Hvordan er modtagelsen sammenlignet med, når der starter en person med dansk baggrund i jeres forening? Eller en person med en anden etnisk baggrund (ikke flygtning)? Hvordan inkluderer I flygtninge i hold-/foreningsfællesskabet? Hvorvidt har I som forening ændret på noget ift. at inkludere flygtninge i jeres forening? Hvorfor? Hvor går grænsen for, hvor meget man som forening kan ændre/tilpasse sig flygtningenes behov? Hvilke udfordringer er der forbundet med at inkludere flygtninge i foreningen? Praktiske/transportmæssige omstændigheder? Sproglige barriere? Økonomiske udfordringer? Idrætstalent? Har I oplevet at nogle flygtninge er faldet fra? Hvis ”ja” – hvorfor? Hvis ”nej” – hvorfor ikke? Hvorvidt/hvordan er I som forening blevet ”klædt på” til at modtage flygtninge? Hvorvidt/hvordan har I klædt trænere og foreningsmedlemmer på til at tage imod flygtninge? Hvorfor tror du, at der tilsyneladende er så få foreninger, der ligesom jer har medlemmer med flygtningebaggrund i deres forening? Hvad har det betydet for foreningen, at inkludere medlemmer med flygtningebaggrund?
En del af foreningsfællesskabet	<ul style="list-style-type: none"> Hvorvidt er flygtningene blevet en del af foreningsfællesskabet? Hvordan er flygtningene blevet taget imod af foreningens andre medlemmer? Hvad har flygtningene selv gjort for at blive en del af foreningsfællesskabet?

	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan kan flygtningene blive en (endnu) større del af foreningsfællesskabet?
Integration gennem foreningsidræt	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan skaber man succesfuld inklusion af flygtninge i en idrætsforening? • Hvad tror du, det betyder for flygtningene at være medlem af en idrætsforening? • Hvorvidt har deltagelse i en idrætsforening – efter din mening – betydning for integrationen i et land? Hvorfor? Med integration tænker jeg på, at idrætsforeningerne kan åbne døre til fx uddannelse- og jobmuligheder. • Hvad kan flygtnings deltagelse i en idrætsforening bidrage til, der ellers ikke var muligt? Kan idrætsforeningerne noget andet end fx kommunen eller frivillige sociale foreninger? • Man hører, at der fra politisk side er ambitioner om, at idrætsforeningerne skal bidrage til at integrere socialt udsatte borgere – fx flygtninge. Efter din mening: Hvorvidt er det idrætsforeningernes opgave at være med til at integrere flygtninge? Hvorvidt er det idrætsforeningernes ansvar?
Afrunding	<ul style="list-style-type: none"> • Er der andet du gerne vil tilføje?